Programmabegroting 2026

Omgevingsdienst
Midden- en West-Brabant

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 3
Algemeen 5
Voorwoord 5
Financiële kaders begroting 2026 6
Beleidsbegroting 9
(Beleids-)ontwikkelingen 9
Vanuit beleid naar uitvoeringsprogramma 11
Strategische agenda 13
Primair proces 13
Bedrijfsvoering 22
Paragrafen 27
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 27
Financiële kengetallen 30
Financiering 31
Wet open overheid (Woo) 33
Financiële begroting 34
Inleiding 34
Financiële uitgangspunten 34
Begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 35
Toelichting op de begroting 41
Toelichting op de baten 41
Toelichting op de lasten 41
Declarabiliteit 48
Tarief ontwikkeling 48
Uiteenzetting financiële positie 50

Geprognosticeerde balans 50
(Vervangings-)investeringen 2026 52
Afschrijvingstermijnen 52
Staat van reserves 53
Bijlagen 55
Bijlage 1. Specificatie bijdrage per deelnemer 55
Bijlage 2. Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld 58
Bijlage 3. Lijst van veel gebruikte afkortingen en termen binnen de OMWB 59

Algemeen

Voorwoord

Hierbij wordt u de Begroting 2026 aangeboden van de Omgevingsdienst Midden- en West Brabant (OMWB). De begroting hangt samen met de tegelijkertijd aangeboden 1e begrotingswijziging 2025.

De wereld om ons heen is turbulent. Vanwege de geopolitieke spanningen moeten we als dienst onze weerbaarheid versterken en onze rol oppakken ten aanzien van de vitale industriële infrastructuur. Daarnaast constateren we dat de aandacht voor klimaat en onze transitieopgaven landelijk op politiek vlak naar het tweede plan dreigt te verschuiven. We zullen dus met elkaar meer moeite moeten doen om gehoord en gezien te worden.

In de Kaderbrief 2026 staan naast de onderwerpen die de komende tijd op ons af komen, ook een aantal bouwstenen benoemd hoe om te gaan met de financieel krappere tijden. Meerdere gemeenten hebben aangegeven dat de korting op het gemeentefonds lastig is op te vangen. Het adagium voor de komende tijd zal dan ook 'Scherp aan de wind zeilen' zijn. Daarvoor hebben we al de volgende keuzen gemaakt:

- in de gelijktijdig op tafel liggende 1e begrotingswijziging 2025 stellen we het tarief met 1,15 euro naar beneden bij (terwijl we ook nog de procentuele stijging van de indices (met 0,56%) van 2023 niet hebben doorberekend);
- de met de deelnemers afgestemde werkprogramma 2025 hebben we voor de Begroting 2026 alleen verhoogd met het percentage genoemd in de septembercirculaire 2024 (4,3%);
- daarbovenop hebben wij het tarief met één euro verlaagd. Dit is mogelijk door een verjonging van ons arbeidspotentieel en inkoop van ICT hardware (in plaats van lease).

Ook in 2026 bestaat het overgrote deel van ons werk uit de reguliere vergunningverlening, het toezicht, handhaving en advisering over verschillende inhoudelijke onderwerpen zoals jaarlijks vastgelegd in de werkprogramma's van onze deelnemers. Het stikstofdossier zal ook in 2026 een dominant onderwerp zijn. Hopelijk hebben we tegen die tijd vanuit de bestuurlijke keuzes ook oplossingsrichtingen hoe hier mee om te gaan. De Europese richtlijnen achter de Kader Richtlijn Water (KRW) zullen daarnaast in 2026 ook volop onze aandacht vragen. Samen met de waterschappen en de bevoegde gezagen zal de kwaliteit van het oppervlaktewater vóór 2027 drastisch verbeterd moeten worden. En dat geldt ook voor de PFAS problematiek, waar we een steeds scherper beeld van krijgen.

In 2025 worden alle voorbereidingen gestart voor de vernieuwing en verbetering van onze huisvesting. Dit is belangrijk voor onze aantrekkelijkheid als werkgever. En voor onze medewerkers is het belangrijk dat ze maximaal gefaciliteerd worden in hun werkzaamheden. De verwachting is dat de uitvoering hiervan in 2025 en 2026 gaat plaatsvinden.

We hopen in 2026 echt een start te maken met de uitrol van AADV en de ontwikkeling van GIS/ GEO. Die digitalisering gaat ons enorm helpen om efficiënter te werken en meer te betekenen voor onze leefomgeving. Voor die digitaliseringsopgave zoeken we bewust naar de samenwerking met andere omgevingsdiensten die voor dezelfde opgave staan.

De arbeidsmarkt blijft naar verwachting krap. Daarbovenop komt ons besluit om met ingang van 2026 niet meer met ZZP-ers te gaan werken, vanwege de wet DBA en toekomstige wet VBAR. Onze flexibele schil zal met ingang van 2026 op een andere manier vorm moeten krijgen.

Met deze begroting houden we rekening met de financieel krappere tijden waar onze deelnemers mee geconfronteerd worden. Maar aan de andere kant willen we ook dat onze doorontwikkeling naar een professionele omgevingsdienst, zoals bedoeld met het Interbestuurlijk Programma, onverkort doorgezet wordt. Scherper aan de wind, maar wel met een vaste koers!

Alfred Arbouw
Directeur OMWB

Financiële kaders begroting 2026

In deze paragraaf benoemen we de voornaamste kaders die de basis vormen voor de begroting 2026. Hiermee geven we u op gebundelde en compacte wijze een overzicht van belangrijkste uitgangspunten. Ten eerste gaan we in op het werkaanbod; vervolgens lichten we de declarabiliteitsnorm toe en berekenen we de benodigde personele capaciteit. Tenslotte bespreken we het gemiddelde, voorcalculatorische tarief 2026. Vanaf 'Financiële begroting' staan de verschillende onderdelen verder uitgewerkt en toegelicht.

Werkaanbod
De basis voor het werkaanbod 2026 wordt gevormd door:

- de met de deelnemers afgestemde werkprogramma's 2025;
- de MWB-norm 2026;
- de Specifieke uitkeringen Omgevingsdiensten en
- een inschatting van de baten in Programmadeel 4: Buiten werkprogramma.

In totaliteit bedraagt het werkaanbod 389.000 declarabele uren. In onderstaande tabel staat een overzicht van het geraamde aantal uren (afgerond op duizendtallen) per onderdeel van de baten.

	Totaal in euro's x € 1.000	Omgerekend naar uren

Programmadeel 1 (of hogere MBW norm)	27.808	232.000
Programmadeel 2	13.941	117.000
Programmadeel 3 (excl. SSIB)	2.018	17.000
Programmadeel 4: Buiten werkprogramma (uren)	1.232	10.000
Specifieke uitkeringen Omgevingsdiensten	1.578	13.000
Totaal baten (excl. Programmadeel 4: Buiten werkprogramma (kosten))	**46.577**	**389.000**

In het najaar 2025 stellen we de werkprogramma's 2026 op samen met de deelnemers. Hierin maken we definitieve afspraken omtrent het werkaanbod.

Declarabiliteitsnorm
Voor de bepaling van de benodigde personele capaciteit om het werkaanbod van 389.000 uur uit te kunnen voeren, gebruikt de OMWB een declarabiliteitsnorm per fte. De declarabiliteitsnorm berekenen we door het aantal beschikbare uren per fte per jaar te verminderen met verlof en feestdagen, ziekteverzuim en niet-declarabele uren. Voor 2026 geldt een norm van 1.295 declarabele uren per fte.

Bruto-netto-berekening	Totaal uren
Beschikbare uren	1.879
Verlof en feestdagen	288
Verzuim	113
Niet-declarabele uren (o.a. overleg, opleiding, kwaliteitsmanagement, uren key users, OR/BHV)	183
Totaal declarabele uren	**1.295**

Benodigde personele capaciteit
Vanuit het werkaanbod (389.000 uur) bepalen we de benodigde personele capaciteit. Het werkaanbod realiseren we met inzet van eigen medewerkers en inhuurkrachten. In de begroting 2026 houden we rekening met een personele capaciteit van 362 fte eigen medewerkers, waarvan 292 fte in het primaire proces. Het werkaanbod ligt hoger dan we met eigen medewerkers in het primair proces kunnen bewerkstelligen. Het verschil

realiseren we met inzet van externe inhuur; dit betreft circa 10 fte.

In onderstaande tabel staat een vergelijking van de capaciteit in fte, zoals opgenomen in de jaarrekening 2024, de eerste begrotingswijziging 2025 en deze begroting 2026.

Primair proces	Jaarrekening 2024	1e begrotingswijziging 2025	Begroting 2026
Eigen medewerkers	250	282	292
Externe inhuur	30	26	10
Totaal	**280**	**308**	**302**

Tarief

De OMWB hanteert in de begroting een gemiddeld, voorcalculatorisch uurtarief voor de geraamde bijdragen van deelnemers. De facturatie (afrekening ten opzichte van de bevoorschotting) vindt plaats tegen de gedifferentieerde nacalculatorische tarieven, gebaseerd op de functionele inschaling van de uitgevoerde werkzaamheden.

Het voorcalculatorische gemiddelde tarief voor 2026 stijgt met 2,61% ten opzichte van het tarief voor 2025. Uitgangspunt voor de tariefbepaling 2026 is het tarief van € 116,75, zoals vastgesteld in de 1e begrotingswijziging 2025. We pasten het tarief aan met de indexaties voor 2026, volgens de septembercirculaire 2024 d.d. 17 september 2024 (loon- en prijspeil). Daarnaast kan door verjonging van de organisatie en de aanschaf van ICT apparatuur (in plaats van lease) het tarief naar beneden bijgesteld worden met € 1,00. Deze vermindering komt bovenop de daling van het tarief van € 1,15 in 2025. Het gemiddelde, voorcalculatorische, tarief voor 2026 bedraagt afgerond € 119,80 (gemiddeld tarief van de 1e begrotingswijziging 2025 bedraagt € 116,75).

Omschrijving	Effect op tarief	Bedrag per uur
Tarief 2025		**€ 116,75**
Indexatie 2026	3,48%	€ 4,06
Kostencorrectie	- € 1,00	- € 1,00
Tarief 2026	**2,61%**	**€ 119,80**

In de tabel in bijlage 1 is een specificatie van de deelnemersbijdragen opgenomen.

Beleidsbegroting

(Beleids-)ontwikkelingen

In dit hoofdstuk volgen de belangrijkste ontwikkelingen voor de OMWB. In de Kaderbrief 2026 kwamen deze ontwikkelingen reeds aan de orde. In deze begroting vertalen we de beleidsmatige ontwikkelingen verder naar financiële consequenties voor de OMWB en de deelnemers.

Net als voorgaande jaren, ligt in 2026 de focus van de OMWB op de uitvoering van de taken rondom vergunningverlening, toezicht, handhaving, klachtenafhandeling, advisering en specialistische taken rondom externe veiligheid, bodem, licht, geluid, lucht, geur en juridische advisering. De inzet van het VTH-instrumentarium beweegt mee met de veranderende leefomgeving. De OMWB wil het effect van zijn inzet zo groot mogelijk maken en tegelijkertijd zo efficiënt mogelijk de taken voor zijn deelnemers uitvoeren.

Samenwerking is essentieel in 2026 en de daaropvolgende jaren. Thema's als energie, klimaat en CO2 uitstoot verminderen, stikstof, PFAS, milieuthema's in het Omgevingsplan, en risico- en datagericht werken vloeien voort uit landelijke ontwikkelingen en vereisen samenwerking met verschillende overheidsorganisaties.

Samengevat verwachten we:

T.a.v. de VTH-taakuitvoering:

- Steeds meer **risicogericht en resultaatgericht toezicht en handhaving**. Daarvoor moeten we meer **data ontsluiten** om te bepalen waar het risico het grootst is voor de leefomgeving en het effect van onze inzet maximaal is.
- Onze inzet zal zich steeds meer organiseren rondom maatschappelijke **thema's** en **risico's in de leefomgeving**. Denk aan Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS), klimaat, energie, circulaire economie, ketengericht toezicht en de gebiedsgerichte aanpak. We verwachten een toename van toezicht op bovengenoemde thema's en daarmee een verschuiving in de vormen van toezicht.
- Meer branche- en datagerichte inzet, waarbij we steeds meer toewerken naar een regionale aanpak, zoals vastgelegde in het hernieuwde GUK.
- Milieuthema's uitwerken in planregels ten behoeve van het opstellen van het Omgevingsplan.
- Ontwikkelingen rondom **circulaire economie** blijven volgen en vertalen, en hier, indien nodig, de eigenaren over te adviseren en bedrijven voorlichting te geven over hoe ze hier invulling aan kunnen geven.
- Over het relatief nieuwe onderwerp **gezondheid**, zijn we met de drie Brabantse Omgevingsdiensten in overleg met de drie Brabantse GGD'n. Dit gaat over luchtkwaliteit, uitstoot van agrarische en industriële bedrijven, de geurproblematiek, PFAS etc. Een belangrijke vraag daarbij is hoe we inhoudelijke gezondheidsadviezen van de GGD kunnen betrekken bij ons toezicht en vergunningverlening. Zeker door het verschil in wetgeving (vanuit gezondheid of vanuit milieu) is dit niet eenvoudig te integreren. De ambitie van alle partijen is dat in 2026 een werkbare systematiek ontwikkeld is.
- Door de Omgevingswet komt een verschuiving van minder vergunningverlening naar **meer toezicht en handhaving,** met meer sturing op basis van **monitoringswaarden** en bevindingen in de leefomgeving.

- Een **adviserende rol** in de (regionale) beleidsvorming van omgevingsvisies en -plannen. De inzet van de OMWB richt zich op de uitvoerbaarheid van onze VTH- en adviestaken, en bijbehorende expertise. Maar ook op het belang van regionale afstemming van omgevingsplannen, om onder andere een wildgroei en versnippering van verschillende regels voor geluid, geur en lucht tegen te gaan.
- Meer focus op **monitoring van data** van omgevingskwaliteit, om de kwaliteit in de leefomgeving te kunnen volgen, maatwerk te leveren en maatregelen te treffen en beoordelen.
- Een rol in het definiëren van **gewenste omgevingswaarden** (gebiedsafhankelijk) in gemeentelijke visies en plannen. Aangevuld met een strategie waarmee we omgevingswaarden kunnen controleren en monitoren (in tijd).

T.a.v. de specialistische taakuitvoering:

- **Geluid**: gemeenten moeten verplicht de basisgeluidemissie voor de gemeentelijke wegen met meer dan 1.000 motorvoertuigen per etmaal vaststellen. Deze basisgeluidemissie moeten ze vervolgens elke vijf jaar monitoren. Gemeenten doen dit voor het eerst op een bij Koninklijk Besluit te bepalen tijdstip. Ze kunnen al starten met het verzamelen van de hiervoor benodigde gegevens. De OMWB kan dit samen met gemeenten uitvoeren als verzoektaak.
- **Geluid**: de rekensystematiek voor gezoneerde industrieterreinen verandert. De bestaande 50 dB(A) contouren verdwijnen en worden vervangen door geluidproductieplafonds en een geluidaandachtsgebied. Deze moeten in de omgevingsplannen worden vastgelegd. De invoerdatum wordt met een Koninklijk Besluit kenbaar gemaakt. Gemeenten die gezoneerde industrieterreinen hebben, adviseren we om middelen vrij te maken voor deze aanpassing. De OMWB kan dit voor gemeenten uitvoeren als verzoektaak.
- **Geluid**: met de inwerkingtreding van de Omgevingswet werd een nieuwe bijdrageregeling voor de sanering van verkeerslawaai van kracht. Dit betekent een mogelijke (forse) toename van nieuwe saneringsprojecten.
- **Lucht**: schone en gezonde lucht is een actueel thema. Steeds meer gemeenten sluiten aan bij het Schone Lucht Akkoord. De leemte in het wettelijk kader (en bruidsschat) met betrekking tot het geurbeleid (definiëren en sturen op aanvaardbare hinderniveaus in de leefomgeving) op de beleidsthema's industriële geurhinder, overlast particuliere houtstook en horeca-geuren, zet gemeentes voor problemen. Van de OMWB wordt verwacht een trekkende en adviserende rol in te nemen. De OMWB breidt in overleg met de provincie luchtkwaliteitsmetingen/locaties uit richting de meer belaste gebieden. Gemeenten kunnen inschrijven om in aanmerking te komen voor deze luchtkwaliteitsmonitoring.
- **Voor alle specialismen** geldt dat de bruidsschat moet worden verwerkt in omgevingsplannen.
- **Natuurbescherming**: de OMWB houdt haar deelnemers op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen. Ook in 2026 zal de inzet van de OMWB (in samenwerking met de ODBN) op het stikstofdossier groot zijn. De exacte omvang is door telkens nieuwe (juridische) ontwikkelingen moeilijk in te schatten.
- **Externe veiligheid**: met de inwerkingtreding van de Omgevingswet is het thema 'externe veiligheid' gemoderniseerd. Dit bracht diverse veranderingen teweeg, zoals een vernieuwde aanpak van het groepsrisico en een nieuwe database waarin we de informatie over externe veiligheidsrisico's verzamelen,

het Register Externe Veiligheid (REV). Bevoegde gezagslichamen moeten aan de slag met de definitieve vaststelling van omgevingsplannen. Door de complexiteit van externe veiligheid vervult de OMWB hierin een ondersteunende rol.

Hieronder volgen de inhoudelijke onderwerpen en welke impact zij hebben op de VTH-uitvoering en de specialistische taken.

Vanuit beleid naar uitvoeringsprogramma

Uitvoeringskaders

In 2026 ontwikkelen we de nieuwe brancheplannen op basis van de risicoanalyse uit het GUK. Ook het actualisatieprogramma breiden we verder uit met nieuwe thema's. Met behulp van de ontwikkelde informatieproducten en de opgebouwde data brengen we de resultaten in kaart en stellen we mogelijk onze focuspunten uit het meerjarenprogramma bij. De werkzaamheden worden gefinancierd uit het programma collectieve taken. Impact OMWB 2026 en verder:

Impact	Fin. Post	Bedrag
Brancheplannen (we stellen er 14 op in 2026 conform planning GUK)	P3	€200.000
Opstellen actualisatie programma vergunningen	P3	€12.000
Onderzoek naar risicogerichte vergunningverlening	P3	€12.000

Opbouw programma

De programmabegroting bestaat uit vier programmadelen:

- **Programmadeel 1:** vergunningverlening, toezicht, handhaving en klachten en niet-inrichting gebonden (NIG) taken
- **Programmadeel 2:** adviezen en projecten
- **Programmadeel 3:** collectieve taken
- **Programmadeel 4:** overige exploitatiekosten

De programmaonderdelen staan hieronder nader toegelicht.

Programmadeel 1: vergunningverlening, toezicht en handhaving
Programmadeel 1 bestaat uit de wettelijke taken op het terrein van milieu, de zogenaamde VTH-milieutaken. Voor dit programmadeel vormt de in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 8 december 2021 herziene MWB-norm, samen met het herijkte GUK en het Level Playing Field (LPF) voor de niet-inrichtinggebonden taken de basis. De kaders van de MWB-norm en de NIG-taken zijn leidend voor de uitvoering van de wettelijke basistaken.

Programmadeel 2: adviezen en projecten
In programmadeel 2 brengen deelnemers aan de hand van het werkprogramma de adviestaken op het terrein van milieu en overige taken uit het omgevingsrecht in. Deze zogenaamde verzoektaken omvatten de (milieu)metingen, adviezen en projecten op het gebied van bijvoorbeeld Brzo, geluid, bodem, (afval)water, lucht, asbest, communicatie, juridische zaken, bouwtaken, ruimtelijke planvormingsprocessen, externe veiligheid, duurzaamheid, energie en omgevingsbeleid. Deze taken hebben vaak een wettelijke grondslag, zijn onderdeel van beleidsambities, of bieden de opdrachtgever toegevoegde waarde en betreffen daarom niet-basistaken.

In 2026 verwacht de OMWB, op basis van uitgevoerde werkprogramma's van voorgaande jaren, verzoeken en vragen voor onderzoek en advies af te handelen op het terrein van:

- milieuadvisering voor RO;
- externe veiligheid;
- onderzoek en advies op het gebied van lucht, geluid, water, trillingen en licht;
- vergunningverlening en toezicht bij niet-basistaak bedrijven en niet-inrichtingsgebonden taken;
- gegevensbeheer en ambtelijke ondersteuning.

Programmadeel 3: collectieve taken
De deelnemers stellen jaarlijks het programma voor de collectieve taken vast, inclusief resultaatverplichtingen. Jaarlijks wordt samen met de klankbordgroep - bestaande uit vertegenwoordigers van deelnemers - het collectieve takenprogramma opgesteld en gemonitord. Het programma sluit aan bij de strategische agenda van de OMWB en wordt tevens gezien als de innovatiekalender van de OMWB. Deze innovatie wordt vanaf dit programma en in de toekomst in het collectieve takenprogramma geborgd en wordt tevens voldaan aan de eis uit het IBP om minimaal 1% van de omzet te gebruiken voor innovatie. Met de strategische agenda wordt invulling gegeven aan de missie en visie van de organisatie.

Het programma bestaat grofweg uit twee onderdelen: structurele onderwerpen en incidentele onderwerpen.

De structurele onderwerpen bestaan uit:

- opstellen en monitoren van het programma;
- klachten- en crisisorganisatie, inclusief de 24/7 bereikbaarheid;
- voormalige BPO-projecten (agrarisch)
- (bestuurlijke) samenwerking met partners, zoals OM, veiligheidsregio, waterschappen en andere omgevingsdiensten;
- data-ontwikkeling voor informatiedeling en risicogericht werken;
- het actueel houden van het inrichtingenbestand.

De meer incidentele projecten hebben betrekking op:

- wetgeving en maatschappelijke ontwikkelingen, zoals Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS);
- verbeteren en actualiseren van de VTH-gerelateerde taken;
- verkenningen, zoals stikstof en circulaire economie;
- innoveren en kennisdelen.

Daarnaast is een klein bufferbedrag beschikbaar binnen het programma om in te kunnen spelen op actuele onderwerpen.

Programmadeel 4: aanvullende opdrachten
In programmadeel 4 zijn de werkzaamheden ondergebracht die buiten voorgaande programma's vallen. Het gaat hierbij om de levering van producten en diensten aan zowel deelnemers, als niet-deelnemers. Zowel de kosten van de levering, als de incidentele kosten (kosten om te komen tot contractafspraken) en structurele kosten (kosten voor coördinatie en bedrijfsvoering) van de organisatie worden doorbelast.

Strategische agenda

Primair proces

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op de strategische activiteiten van het primair proces. In deze paragraaf wordt achtereenvolgens stilgestaan bij diverse inhoudelijke onderwerpen. Tevens zijn de dekkingsbronnen vermeld, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen Programmadeel 2: Advies en Projecten, Programmadeel 3: Collectieve taken en Concern.

- Programmadeel 2: Advies en Projecten: In afstemming met de afzonderlijke deelnemers worden deze taken opgenomen in het werkprogramma;
- Programmadeel 3 Collectieve taken: De werkzaamheden worden opgenomen binnen het programma van de collectieve taken;
- Concern: De werkzaamheden worden verricht vanuit indirecte of improductieve uren als zijnde het verschil tussen de beschikbare uren en de declarabele uren.

Omgevingswet

We verwachten dat het in 2025 duidelijker wordt hoe de Omgevingswet zich vertaalt naar de praktijk en welke impact deze heeft op de OMWB en haar eigenaren. De ervaringen en jurisprudentie die we opdoen, helpen ons om nieuwe of aangepaste inzichten te verkrijgen. Deze inzichten hebben invloed op de inzet van VTH-instrumenten (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving), de ontwikkeling van kengetallen en het opstellen van ons uitvoeringsprogramma. Naar verwachting ontstaat er pas rond 2027 een stabiele situatie, waarbij de impact van de Omgevingswet volledig in kaart is gebracht, geëvalueerd en op de juiste manier verwerkt in de uitvoering.

Een van de belangrijkste taken voor gemeenten is het opstellen en vaststellen van de kerndocumenten, zoals de omgevingsvisie en het Omgevingsplan. Het tijdelijke Omgevingsplan biedt voorlopig houvast, maar dit kunnen gemeenten tot uiterlijk 1 januari 2032 nog flink aanpassen. Gemeenten kunnen zelf het tempo en de fasering bepalen, wat enige onduidelijkheid met zich meebrengt. Deze versnippering zorgt er mogelijk voor dat de regels per gemeente variëren, wat leidt tot een onoverzichtelijke situatie en de uitvoering van VTH-taken bemoeilijkt.

Het actief bijhouden van jurisprudentie, het vertalen van jurisprudentie naar procedures, het opbouwen en analyseren van data voor de ontwikkeling van kengetallen, het herzien van de milieuleges en het actualiseren van het uitvoeringsprogramma betreffen kosten gefinancierd uit het programma collectieve taken (P3). Al deze acties zijn essentieel voor het goed laten verlopen van de implementatie van de Omgevingswet, en het waarborgen van een efficiënte en effectieve uitvoering in de komende jaren.

Gemeenten hebben tot 2032 de tijd om het tijdelijke Omgevingsplan om te zetten in één allesomvattend en definitief Omgevingsplan. Dit plan zal gebaseerd zijn op lokale ambities en bestaand beleid, waarbij de planregels gelden voor de gehele gemeente of voor specifieke functiegebieden. Milieuthema's maken eveneens deel uit van het Omgevingsplan, voor zover er op rijksniveau geen regels zijn vastgesteld, zoals bij Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl).

Wij gaven aan dat we graag mee willen denken bij het opstellen van de planregels voor de milieuthema's. Er bestaan verschillende redenen waarom onze betrokkenheid essentieel is. Door samen te werken kunnen we kosten besparen bij het opstellen van de planregels en tegelijkertijd de VTH-werkzaamheden (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) efficiënter uitvoeren. De voordelen van onze betrokkenheid zijn onder andere:

- Het benutten van de regionale en lokale kennis en data van de OMWB.
- Het uniformeren van de planregels, wat leidt tot:
    - kostenbesparing bij het opstellen van de planregels;
    - vergemakkelijking van de VTH-uitvoering door de OMWB en efficiëntere uitvoering van de werkzaamheden;
    - versterking van de handhaafbaarheid van de regels.

Het Dagelijks Bestuur (DB) en Algemeen Bestuur (AB) reageerden positief op het voorstel om de planregels binnen de regio te uniformeren, met ruimte voor lokale aanpassingen op basis van specifieke ambities.

In 2026 werken wij de drie milieuthema’s volledig uit, en in 2029 zijn alle milieuthema’s afgerond. Op basis van lokale ambities en voorwaarden specificeren wij het pakket met planregels voor de betreffende gemeenten. Deze laatste stap maakt geen deel uit van de collectieve inspanning van de OMWB. De uitwerking van de milieuthema’s wordt gefinancierd uit het programma collectieve taken (P3). Impact OMWB 2026 en verder:

Impact	Fin post	Bedrag
Bijhouden jurisprudentie i.v.m. uitvoerende werkzaamheden OMWB	P3	€ 15.000
Ow-proof maken van het werkprogamma gebaseerd op kengetallen	P3	€ 15.000
Planregels opstellen voor 3 milieuthema's	P3	€90.000

Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel

Het Interbestuurlijk Programma (IBP) leverde een aantal belangrijke producten op, die we de komende jaren verder uitwerken en implementeren. Samen met verschillende overheidsorganisaties vertaalt de OMWB de resultaten van de pijlers in de toekomst naar concrete acties en beleid. Deze uitwerking en implementatie dragen bij aan de realisatie van de gestelde doelen binnen het IBP.

In 2025 zijn de samenwerkingsafspraken van het ministerie van I&W, IPO en VNG ondertekend. De OMWB verwacht een bijdrage te leveren aan ODNL bij het uitvoeren van deze activiteiten. De financiering van de werkzaamheden komt uit subsidies. Indien

subsidies de werkzaamheden niet volledig dekken leggen we een claim op een deel van het collectieve taken budget. Hiervoor staat € 65.000 gereserveerd.

Circulaire economie

De OMWB zet in op het ophalen, delen en overbrengen van kennis en data op het gebied van Circulaire Economie. Ook nemen we Circulaire Economie als primaire taak op in het werkprogramma. We werken aan een netwerk en kennisloket.

Stikstof

Stikstof is overal om ons heen en is op zichzelf niet schadelijk voor de mens. Het vormt een belangrijke voedingstof voor planten. Sommige stikstofverbindingen brengen echter wel schade toe aan onze gezondheid en aan de natuur (en zeker de Natura 2000 gebieden). De uitstoot moet daarom omlaag.

Bij de stikstofcrisis van de laatste jaren draait het om twee stikstofverbindingen: NOx en stikstofverbindingen uit boerenbedrijven, meestal in de vorm van ammoniak. Deze slaan neer in de natuur en werken als voedingstof. Daardoor groeien sommige planten beter dan andere, wat de biodiversiteit bedreigt. Stikstofverbindingen veroorzaken smog en fijnstof en zijn daarmee ook slecht voor de mens. Ze veroorzaken gezondheidsproblemen, zoals astma.

Binnen het thema stikstof richten we ons op zowel de neerslag van stikstof vanuit de landbouw, als het vrijkomen van stikstofoxide uit andere bronnen, zoals verkeer en industrie. Zowel in het agrarische en industriële domein verwachten we in komende jaren regionale en landelijke ontwikkelingen die (grote) impact hebben op de uitvoering van onze VTHKA-activiteiten. Ook recente (2024) gerechtelijke uitspraken en het instellen van een ministriële commissie stikstof is van invloed op onze taakuitvoering.

Zeer zorgwekkende stoffen

Voor ZZS spelen naar verwachting in 2026 de volgende zaken:

- Samenwerking en kennis delen met ODNL en RIVM ten aanzien van gemeenschappelijk kwesties ZZS, zoals opstellen van standaarden en handboeken, en het maken van landelijke afspraken waar nodig;
- Regionale samenwerking van de drie Brabantse omgevingsdiensten en de GGD in Noord-Brabant, voor kennis delen en een gelijke aanpak van ZZS. Dit gaat in afstemming met de provincie, met name ten aanzien van beleid;
- Voor de provincie vindt er een doorloop van de ZZS-inventarisaties plaats bij afvalverwerkers. Bij een deel van de afvalverwerkers zijn we dan nog bezig met het ophalen en beoordelen van vermijdings- en reductieprogramma's (VRP's) voor ZZS;
- Bij de gemeenten zijn we bezig met de laatste ZZS-inventarisaties van bedrijven, en het ophalen en beoordelen van de laatste VRP's, inclusief die van afvalverwerkers.;
- Onder de Collectieve Taak ZZS hebben alle medewerkers die aan ZZS werken regelmatig afstemmingsoverleg en zorgt deze projectgroep voor het doorsluizen van informatie en kennis naar alle VTH-medewerkers van de OMWB.

Energietransitie

In Nederland is de energietransitie al in gang, maar om de doelstellingen te behalen, is een versnelde aanpak nodig. Dit komt vooral doordat het elektriciteitsnet niet voldoende capaciteit heeft om de opgewekte stroom te transporteren, en vraag en aanbod goed op elkaar af te stemmen. Daarnaast vormt energieopslag een uitdaging, omdat de huidige technologieën duur zijn, of nog in de ontwikkelingsfase zitten. Gezien de snelle ontwikkelingen verwacht men in 2026 meer duidelijkheid over elektrificatie en productie, transport en opslag van waterstof en waterstofdragers. Beide ontwikkelingen gaan zeker impact maken op bestaande en nieuwe bedrijven en transportassen (spoor, weg, buisleidingen) binnen Midden- en West-Brabant. Op dit moment zorgt de netcongestie in deze regio voor vertraging van de verduurzaming en economische ontwikkeling.

De OMWB houdt de ontwikkelingen op het gebied van de energietransitie in beeld. De dienst wil vroegtijdig met haar kennis betrokken zijn bij die ontwikkelingen waar zij in de loop van het traject een rol speelt bij de vergunningverlening. Een voorbeeld van een dergelijke grootschalige ontwikkeling is powerport (gebied tussen Moerdijk en Geertruidenberg).

Om de Europese doelstelling te behalen en de economie in de regio te laten floreren, is het noodzakelijk dat de OMWB een proactieve rol inneemt bij;

- Bespreken van nieuwe (innovatieve) ontwikkelingen;
- In beeld brengen van kansen en (externe veiligheids)risico's;
- Informeren en stimuleren van bedrijven;
- Toetsen van vergunningaanvragen en zorgen voor een voortvarende vergunningverlening;
- Toezien op een veilige toepassing van nieuwe, duurzame technologieën.

Dit vraagt focus, aanvullende kennis en een extra impuls voor de OMWB op het gebied van Vergunningverlening, Toezicht en Advies.

Kosten:
Om de OMWB op een adequate wijze voor te bereiden op deze taak en te zorgen voor een efficiënte uitvoering, afhankelijk van deze nieuwe ontwikkelingen, moeten we investeren in:

- kennis over (innovatieve) ontwikkelingen t.b.v. informeren, vergunnen, toezichthouden en adviseren;
- deelname aan netwerken om proactief mee te kunnen denken over de ontwikkelingen;
- in beeld brengen van de algemene en lokale (externe veiligheids)risico's t.g.v. de energietransitie;
- Impact OMWB 2026 en verder,

Impact	Fin post	Bedrag
Vertalen van energietransitie naar uitvoerende producten OMWB	P3	€ 60.000

Klimaatverandering

Klimaatverandering beïnvloedt rechtstreeks ons advieswerk en de activiteiten waar wij vergunningen voor verlenen en toezicht op houden. Denk bijvoorbeeld aan de gevolgen van droogte, hogere temperaturen en wateroverlast voor de bedrijfsvoering van ondernemers, op verspreiding van grondwaterverontreiniging en op onze inzet bij calamiteiten.

Klimaatverandering kan de OMWB in de toekomst raken. Denk bijvoorbeeld aan:

- Bescherming van ecosystemen: veel ecosystemen zijn kwetsbaar voor de gevolgen van klimaatverandering, zoals veranderingen in temperatuur of waterbeschikbaarheid. Door maatregelen te nemen, kunnen we deze ecosystemen beter ondersteunen en hun diensten behouden, zoals biodiversiteit of waterzuivering;
- Langdurige effectiviteit: klimaatadaptatie is vaak kosteneffectiever dan het proberen te herstellen van de schade, die zonder aanpassing kan optreden. Het voorkomt hogere kosten in de toekomst;
- Economische stabiliteit: extreme weersomstandigheden kunnen de economie ernstig verstoren, bijvoorbeeld door oogsten te vernietigen, schade aan infrastructuur te veroorzaken, of kosten te verhogen voor hulpverlening. Adaptatie helpt om schade te beperken en de veerkracht van economische sectoren te vergroten.

Kortom, klimaatadaptatie zorgt ervoor dat we proactief omgaan met de onvermijdelijke veranderingen die plaatsvinden, zodat we de negatieve impact kunnen minimaliseren en ons kunnen aanpassen aan nieuwe omstandigheden. Klimaatadaptatie is daarmee een onvermijdbaar onderwerp voor de OMWB. Daarnaast biedt het kansen en mogelijkheden om onze taken uit te breiden als we onze expertise over dit onderwerp vergroten. Door expertise op te bouwen kunnen we werken aan het beschermen van de veiligheid en een gezonde, duurzame leefomgeving in onze regio. Aan de hand van een verkenning moet blijken in hoeverre de OMWB aan regionale en landelijke ontwikkelingen kan bijdragen en waar expertise gewenst is.

Biodiversiteit/ groene wetgeving

Europese wetgeving, de "EU-biodiversiteitsstrategie voor 2030", verplicht lidstaten om de natuur opnieuw in ons leven te integreren. Tegen 2050 moeten de ecosystemen wereldwijd zijn hersteld, veerkrachtig zijn en adequaat worden beschermd.

Gezonde ecosystemen zijn essentieel voor de basisbehoeften, die wij vaak als vanzelfsprekend beschouwen. Planten zetten zonne-energie om en maken deze beschikbaar voor andere levensvormen. Bacteriën en andere organismen breken organisch materiaal af tot voedingsstoffen, die zorgen voor een gezonde bodem. Bestuivers zijn cruciaal voor de voortplanting van planten, die ons voedsel garanderen. Planten en oceanen zijn belangrijke koolstofputten en de watercyclus is afhankelijk van levende organismen. Kortom, biodiversiteit zorgt voor schone lucht, fris water, gezonde bodem en bestuiving van gewassen. Het speelt een grote rol in het bestrijden van klimaatverandering, vergroot ons aanpassingsvermogen en vermindert de impact van natuurrampen. Aangezien levende organismen met elkaar verbonden zijn binnen dynamische ecosystemen, kan het verdwijnen van één soort verstrekkende gevolgen hebben voor onze voedselketen.

De OMWB voert al enkele jaren toezicht uit op de groenwetgeving voor de provincie. Met de komende Europese wetgeving is er extra aandacht nodig van gemeenten om biodiversiteit effectief te integreren. Vanaf 2026 kan de OMWB op verzoek (P2) bij de uitvoerende VTHKA-taken actief rekening houden met het behoud en de verbetering van de biodiversiteit.

Impact OMWB 2026 en verder:

Impact	Fin. post	Bedrag
Bijhouden van nieuwe ontwikkelingen op gebied van biodiversiteit en groene wetgeving	P3	€ 30.000
VTHKA-instrumentarium toepassen t.b.v. behouden en verbeteren biodiversiteit	P2	€ 60.000
Overdracht van kennis naar de VTH-medewerkers	Concern	€ 10.000

Kaderrichtlijn Water

De OMWB speelt de komende jaren een belangrijke rol bij het behalen van de doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) voor 2027, met een sterke focus op indirecte lozingen. In 2026 ligt de nadruk op het verbeteren van de aanpak van indirecte lozingen van bedrijfsafvalwater, die invloed hebben op de oppervlaktewaterkwaliteit. De OMWB gaat hiervoor nauw samenwerken met waterschappen, Rijkswaterstaat, gemeenten en de provincie, met als doel de vergunningverlening, toezicht en handhaving te versterken.

In samenwerking met de provincie Noord-Brabant en regionale gemeenten zorgen wij voor het KRW-proof maken van vergunningen voor bedrijven, die afvalwater op de riolering lozen. In 2025 ontwikkelen we een systematiek om deze bedrijven te prioriteren en in 2026 starten we met het toezicht op bedrijven, waarvan de indirecte lozing vermoedelijk niet aan de vereisten voldoet.

Verder zal de OMWB de samenwerking met waterschappen verbeteren, kennis uitbreiden en het aantal reguliere toezichtcontroles op indirecte lozingen verhogen. Dit alles ondersteunen we met een versterkte capaciteit en kennis binnen de organisatie. Door capaciteitsverschuiving vanuit andere aspecten van de reguliere toezichtcontroles geven we meer aandacht aan het wateronderdeel, en zorgen we ervoor dat we de waterkwaliteit binnen Brabant beschermen en verbeteren.

De inzet richt zich met name op:

- Het uitbreiden van kennis en capaciteit voor toezicht op indirecte lozingen bij toezichthouders en specialisten;
- Het verhogen van het aantal reguliere toezichtcontroles en gezamenlijke controles met de waterschappen, waarbij we bij geselecteerde bedrijven ook afvalwatermonsters afnemen (zowel op reguliere als KRW-parameters, en waar relevant ook ZZS);
- Het afstemmen van de toezichtprogramma’s van omgevingsdiensten en waterschappen wat betreft prioriteiten, planning en uitvoering;
- Het versterken van het netwerk van betrokken partijen.

Gezondheid

De belangstelling voor het voorkomen van gezondheidsschade bij burgers groeit, vooral door casussen zoals Tata Steel, Chemours en 3M. De Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV) deed in 2023 aanbevelingen om de bescherming van omwonenden te verbeteren, waaronder het versterken van de verantwoordelijkheden van bevoegde gezagen en omgevingsdiensten. Het Rijk nam deze aanbevelingen op in de Actieagenda Industrie en Omwonenden, waaraan de OMWB met haar kennis van metingen een essentiële bijdrage levert.

Een belangrijk initiatief in dit kader is het Schone Lucht Akkoord (SLA), dat streeft naar een vermindering van gezondheidsschade door luchtvervuiling met 50% in 2030. De OMWB speelt samen met de GGD een sleutelrol in het ondersteunen van gemeenten bij hun deelname aan dit akkoord. Gezondheid en een gezonde leefomgeving zijn belangrijke thema's voor de OMWB. We hebben veel ervaring in het monitoren van schone lucht, water, bodem en geluidshinder. Geur wordt hierin ook een steeds belangrijker thema.

De Omgevingswet biedt nieuwe mogelijkheden om gezondheid te borgen binnen vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Het monitoringsplan, dat bedrijven verplicht om hun emissies continu te controleren, speelt hierin een belangrijke rol. Gemeenten kunnen via hun Omgevingsplan regels opnemen om gezondheidseffecten te beperken. De OMWB gaat steeds vaker samenwerken met de GGD bij het adviseren over overlastsituaties en het beoordelen van gezondheidsrisico’s, op basis van metingen van concentraties en blootstelling van omwonenden.

De OMWB heeft daarnaast veel ervaring met het aanpakken van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en werkt aan een integrale benadering van gezondheid binnen haar VTH-taken. In dit proces is de samenwerking met de GGD van essentieel belang. Deze samenwerking richt zich vooral op het delen van kennis en het bieden van gedegen advies in situaties waarin gezondheidseffecten mogelijk een rol spelen.

Samenvattend, de OMWB speelt een belangrijke rol in het verbeteren van de gezondheid van omwonenden, met een focus op luchtkwaliteit, water, bodem en geluid. Door de samenwerking met de GGD kunnen beide organisaties de gezondheidseffecten van industriële activiteiten en andere milieuvervuiling beter monitoren en bijsturen, zodat we werken aan een gezondere leefomgeving voor de toekomst. De financiering van de (voorbereidende) werkzaamheden komt uit het programma Collectieve taken (P3). We gaan er vooralsnog vanuit dat de inzet van de VTHKA-instrumenten niet kostenverhogend werkt binnen de uitvoeringsprogramma's.

Impact OMWB 2026 en verder:

Impact	Fin. post	Bedrag
De Actieagenda Industrie en Omwonenden doorvertalen naar de uitvoering van de OMWB	P3	€ 15.000
Inzet geografisch informatiesysteem voor in beeld brengen ‘hot spot’ gebieden	P3	€ 80.000

Intensiveren van VTHA op gebied van gezondheid	P1/P2	€ 50.000
Programmeren van de taken in het werkprogramma	P1/P2	€ 10.000
Overdracht van kennis – o.a. van de nieuwe instrumenten in de Omgevingswet - naar de VTHA-medewerkers	Concern	€ 10.000

Doorontwikkeling VTHKA

In 2026 worden de nieuwe brancheplannen ontwikkeld op basis van de risicoanalyse uit het GUK. Ook het actualisatieprogramma wordt verder uitgebreid met nieuwe thema's. Met behulp van de ontwikkelde informatieproducten en de opgebouwde data brengen we de resultaten in kaart en stellen we mogelijk onze focuspunten uit het meerjarenprogramma bij. We financieren de werkzaamheden uit het programma collectieve taken.

Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV)

Door onoverzichtelijkheid en vele stapelingen van (wijzigings-)besluiten, en de tijdrovende en omslachtige processen rond het actualiseren van vergunningen, ontstond behoefte om vergunningverlening slimmer te organiseren. De Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV) moet deze knelpunten oplossen. We volgen landelijke ontwikkelingen en voeren pilots uit om in de toekomst adequaat en efficiënt te werken. In 2025 starten we met het omzetten van Seveso-vergunningen in DIGI-V (onderdeel van AADV). Tevens gaan we een implementatieplan opstellen.

Op dit moment is er nog te weinig duidelijkheid wanneer het DIV beschikbaar komt voor de OMWB, en vanaf wanneer we met de implementatie van AADV aan de slag kunnen. De verwachting is wel dat de voorbereidingen daarvoor in 2026 zullen starten.

Kwaliteitszorgsysteem

Kwaliteitsmanagement
Een belangrijk doel voor 2025 is het documenteren (en waar mogelijk optimaliseren) van alle processen binnen OMWB. Vanaf 2026 gaan we dit verder uitbouwen. Niet alleen wordt het kwaliteitsmanagementsysteem verder onderhouden, er komt ook een auditprogramma waarmee we een groot aantal audits zullen uitvoeren.

Naast verbetermogelijkheden binnen de eigen organisatie kijken we in 2026 ook naar de voortgang op de gebieden van medewerkerstevredenheid, klanttevredenheid en leveranciersbeoordeling. Ook andere belangrijke zaken pakken we op in 2026, zoals het opzetten van een continu trainingssysteem om alle medewerkers periodiek te trainen met betrekking tot een correcte uitvoering van de vastgestelde processen. Tevens stellen we als doel om in 2026 de afspraken omtrent informatiebeveiliging in het kwaliteitsmanagementsysteem te verankeren.

Kwaliteitscriteria 3.0
De OMWB moet voldoen aan de kwaliteitscriteria VTH. De kwaliteitscriteria bestaan nu

nog uit de kritische massa (onderdeel B) en de procescriteria (onderdeel C). De externe toetsing toont aan dat we volledig voldoen aan de huidige versie (2.3) van deze kwaliteitscriteria. Per 1 januari 2025 is versie 3.0 ingegaan. Deze overgang heeft impact op de OMWB, en zeker voor de deelnemers. In 2026 (samen met de jaarrekening over 2025) leveren we het eerste rapport op.

De belangrijkste wijzigingen:

- Competentiemanagement doet zijn intrede, als onderdeel D. Een belangrijke aanvulling, die qua toetsing en opleiding veel gevolgen heeft. Ook in financiële zin;
- We nemen een nieuw deskundigheidsgebied op, namelijk betrokkenheid van de OD's bij het opstellen van omgevingsplannen;
- De organisaties met beperkt werkaanbod op de KC moeten ook voldoen aan kritieke massa (onderdeel B);
- Het uitbesteden van VTH-kerntaken is in veel gevallen niet (meer) toegestaan aan marktpartijen;
- Bij het uitbesteden van niet VTH-kerntaken aan een derde (commerciële) partij (niet zijnde de OD), is het bevoegd gezag verantwoordelijk voor de kwaliteit. In het contract moet staan dat de uitbesteding voldoet aan de kwaliteitscriteria;
- Bij detachering/ inhuur is de overheidsorganisatie zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van de uitgevoerde taken en in staat deze zelf te beoordelen. Daarvoor moet de overheid zelf minimaal één persoon in dienst hebben, die beschikt over de betreffende deskundigheden.
- Er komen striktere ondergrenzen voor de kritieke massa (aantal uur per medewerker en fte's).

Deze wijzigingen zijn echt van betekenis. Voldoen aan de eisen voor de kritieke massa lijkt geen groot probleem te worden. De uitdaging zit in het juist uitbesteden van werk en inhuur, die tevens moet voldoen aan de kwaliteitscriteria. Voor een aantal van onze deelnemers wordt het lastig, zo niet onmogelijk, om te kunnen voldoen aan deze (nieuwe) kwaliteitscriteria, gezien de merkbare (te) magere bezetting op de milieu-gerelateerde thema's.

Het jaar 2025 vormt een overgangsjaar. Per 2026 moeten de OMWB én onze deelnemers gaan voldoen aan de criteria.

Brandveiligheid

Onder brandveiligheid verstaan wij het beschermen van bouwwerken en mensen tegen het ontstaan van brand en de gevolgen van brand. Dit is een belangrijk onderwerp binnen VTH, met verschillende invalshoeken die we aanpakken. De VTH-uitvoering kent twee sporen: enerzijds richten we ons op de bescherming van het milieu en de veiligheid, en anderzijds op de bouwkundige aspecten van brandveiligheid. Het wettelijk kader voor brandveiligheid is vastgelegd in de Omgevingswet en het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Lokale en regionale overheden hebben binnen dit wettelijke kader hun eigen specifieke bevoegdheden. De omgevingsdiensten zijn namens de bevoegde gezagen van gemeenten en provincies betrokken bij de uitvoering van maatregelen voor de bescherming van de omgevingsveiligheid. De Veiligheidsregio kan in sommige gevallen optreden als (wettelijke) adviseur binnen dit kader en heeft op basis van de Wet veiligheidsregio's eigen taken en bevoegdheden.

Op dit moment is het toezicht op brandveiligheidsvoorzieningen ad hoc en gefragmenteerd. Om een adequaat brandveiligheidsniveau te waarborgen en te zorgen dat voldaan wordt aan kwaliteitscriteria 3.0, is het essentieel dat de we samenwerking tussen de verschillende overheidsinstanties versterken. Hierbij moeten de rollen, taken en bevoegdheden duidelijk worden gedefinieerd, met de focus op preventie.

De OMWB gaat voor provinciale bedrijven risicogericht toezicht uitvoeren op brandveiligheidsaspecten (opdracht P1). Daarnaast kan de OMWB, indien gewenst, deze taak ook op verschillende niveaus voor gemeenten uitvoeren (opdracht P2), variërend van een oog- en oorfunctie, tot een volledige risicogerichte uitvoering. Op basis van de uitgevoerde controles verzamelen we data, die in de toekomst bijdraagt aan het verbeteren van het risicogerichte toezicht. Door deze gegevens te analyseren, kunnen we brandveiligheidsmaatregelen steeds effectiever maken en de samenwerking tussen overheidsinstanties verder optimaliseren.

Impact OMWB 2026 en verder:

Impact	Fin. post	Bedrag
Intensiveren van preventief toezicht op brandveiligheid bij provinciale bedrijven	P1	€ 80.000
Intensiveren van preventief toezicht op brandveiligheid bij gemeentelijke bedrijven	P2	€ 20.000
Programmeren van de taken in het werkprogramma	P3	€ 10.000
Overdracht van kennis naar de VTH-medewerkers	Concern	€ 10.000

Bedrijfsvoering

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op de activiteiten van de afdeling bedrijfsvoering. Het reguliere werk van de afdeling bestaat uit het verzorgen van goede financiële processen, betrouwbare HRM-processen, een goed functionerende ICT-omgeving, een communicatieve organisatie en een degelijke facilitaire ondersteuning. Daarnaast beschikt de afdeling over adviseurs, die de organisatie adviseren op bedrijfsvoeringsthema's. Control vormt een steeds belangrijkere rol. Een goed functionerende organisatie kan niet zonder ingebouwde checks and balances. De afdeling kent resumerend verschillende rollen:

- kaderstellend/ beleidsvormend;
- (business) control(-erend);
- faciliterend/ dienstverlenend;
- ontzorgend;
- adviserend.

De afdeling bedrijfsvoering kent een aantal budgetten (personeel, ICT, facilitaire kosten en overig), die we veelal voor het reguliere werk inzetten. De hoogte van de begroting is

leidend voor de eventueel op te pakken activiteiten, tenzij deze een (extra) impuls vragen.

Voor 2026 kennen we in de verbetering van het reguliere werk een aantal speerpunten die we graag willen benoemen. Compliance vormt een speerpunt. In 2024 investeerden we in Informatiebeveiliging (het voldoen aan de BIO en NIS/2). In 2026 willen toegroeien naar een volledig ingericht ISMS. De wereld wordt dankzij digitalisering kleiner en kansrijker, maar ook complexer om te managen. We gaan investeren in AI en Robotjes. Tegelijkertijd vraagt het toegenomen dataverkeer om steeds verdergaande (beveiligings-)maatregelen.

We staan verder uitgebreider stil bij twee onderwerpen die in 2026 spelen: de huisvesting en de financieringssystematiek.

Datagedreven werken

In 2026 zet de OMWB het programma datagedreven werken voort, dat we in 2025 begonnen. Het programma richt zich op de inspanningen op het gebied van het verzamelen, ontwikkelen en toepassen van data, en de daaruit resulterende informatie organisatiebreed en in samenhang voort te brengen. Informatie die intern, maar ook extern gedeeld kan worden. In het programma zoeken we de balans tussen enerzijds het ontwikkelen van informatieoplossingen, en anderzijds het inrichten van de noodzakelijke processen, taken en rollen, om het datagedreven werken op robuuste wijze te kunnen implementeren in onze organisatie. Hiermee moet het programma op termijn opgaan in de reguliere werkwijze van de OMWB onder de bestaande lijnverantwoordelijkheid.

Deze visie en agenda zijn bepalend tijdens het tweede programmajaar 2026. In dat jaar werken we, naast het opleveren van de gewenste informatieoplossingen, verder aan de benodigde structuren voor het groeien naar een volgend volwassenheidsniveau. Daarnaast gaat de OMWB binnen het programma aan de slag met de aanbevelingen en implementatievoorstellen vanuit het IBP.

Impact OMWB 2026 en verder:

Impact	Fin. post	Bedrag
Ontwikkelen nieuwe informatieproducten	Concern/ P3	€ 200.000
Activiteiten van het programma	Concern	€ 50.000

Informatievoorziening

Het belang van een kwalitatief hoogwaardige informatievoorziening nam de laatste jaren sterk toe. De OMWB investeerde de afgelopen jaren volop in de modernisering van onze informatievoorziening. We beschikken op dit moment over een moderne, veilige, stabiele en flexibele werkplek. De snelle ontwikkeling van de technologie, in combinatie met de snel veranderende behoefte in de omgeving, maakt dat we niet stil kunnen zitten. Vanuit een stabiele basis ontwikkelen we onze informatievoorziening komende jaren stapsgewijs door. Het belangrijk dat we onze collega’s hierin goed meenemen. We investeren komende jaren daarom naast de technologische randvoorwaarden ook actief in onze (digitale) vaardigheden.

GIS/GEO

De aanbesteding voor een geodatabase en GIS-viewer ronden we naar verwachting in de loop van 2025 af. 2026 staat in teken van implementatie van de nieuwe software en het opzetten van het GIS/GEO team. Hiervoor zijn in de begroting 2025 al middelen opgenomen. Hiermee krijgen we nieuwe mogelijkheden om actuele data over onze leefomgeving via digitale kaarten actief beschikbaar te stellen aan onze collega's, deelnemers en andere ketenpartners. Daarnaast stelt het ons in staat om verschillende datasets in kaartlagen te combineren en complexere analyse te maken. Verder willen we GIS/GEO inzetten om dossiers inzichtelijk te maken voor de deelnemers.

Landelijke ontwikkelingen - Programma Digitaal stelsel VTH

In 2025 ging het Interbestuurlijke Programma (IBP) Pijler 3 (Informatievoorziening) over in het Programma digitaal stelsel VTH, onder regie van ILT. Belangrijkste prioriteiten hierbij zijn het implementeren van het conceptueel informatiemodel VTH, het landelijk register milieubelastende activiteiten (rMBA), datakwaliteit toezicht en de Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV). Deze landelijke ontwikkelingen worden in 2026 stapsgewijs verder doorontwikkeld en geïmplementeerd. De OMWB volgt deze ontwikkelingen op de voet en vertaalt ze naar de eigen bedrijfsvoering. Activiteiten voeren we grotendeels binnen bestaande capaciteit uit met ondersteuning vanuit ODNL en waar nodig aangevuld met landelijke subsidies.

Zaakgericht werken

In 2024 en 2025 zijn de nodige stappen gezet om de VTH-processen zaakgericht in te richten van aanvraag tot aan publicatie en archivering. Nu het zaaksysteem (Rx.Mission) is ingericht zetten we de stap om bestaande processen verder te verbeteren. We werken onder andere aan mogelijkheden om besluiten vanuit het zaaksysteem geautomatiseerd te publiceren namens onze deelnemers, en het archiveren van milieudossiers in opdracht van onze deelnemers. Dit werkt efficiënter en minder foutgevoelig. Daarnaast zetten we extra in op het verhogen van onze datakwaliteit, met een centrale rol voor het Omgevingsdossier.

Digitale samenwerking

In 2024 startte het project Samen dezelfde (digi)taal, om een slag te maken in het verhogen van onze (digitale) vaardigheden. Dit met als doel om onze interne communicatie te verbeteren, digitale samenwerking te bevorderen en veilig informatie met elkaar te delen. We gebruiken de reeds aanwezige tools die Microsoft ons biedt (o.a. Teams, SharePoint en Onedrive). 2026 vormt het laatste jaar van dit driejarig programma. Hierna is het doel om dit onderwerp structureel te borgen binnen onze (lijn)organisatie. Op dit moment is er onvoldoende capaciteit om deze ontwikkeling structureel te ondersteunen. Om medewerkers blijvend te kunnen ondersteunen en faciliteren, en de mogelijkheden van de digitale werkplek verder te ontwikkelen, hebben we binnen de bestaande capaciteit van bedrijfsvoering behoefte aan een functioneel beheerder Microsoft365.

RPA & AI

Afgelopen jaren konden we administratieve en repeterende taken automatiseren door middel van Robot Process Automation (RPA). De opkomst van AI biedt ons kansen om aan de ‘handjes’ (robots) ook ‘denkkracht’ (AI) toe te voegen. In 2025 verkennen we de mogelijkheden, kansen, uitdagingen en risico’s, en ontwikkelen een visie voor verantwoorde inzet van AI binnen de OMWB die past binnen de ethische en juridische kaders. Enerzijds kijken we naar AI-toepassingen om dagelijkse werkzaamheden te

vergemakkelijken (bijvoorbeeld CoPilot), anderzijds verkennen we AI-toepassingen waarmee we onze VTHKA-taken in de toekomst efficiënter en effectiever uit kunnen voeren (bijvoorbeeld het inhoudelijk beoordelen van rapportages). We trainen en ontwikkelen medewerkers in de omgang met AI (AI-geletterdheid) en we zoeken actief de samenwerking op met onze deelnemers, andere omgevingsdiensten en ketenpartners (zoals Mindlabs).

Informatiebeveiliging & Privacy

In 2022 stelde de OMWB haar strategisch informatiebeveiligingsbeleid vast. De basis voor dit beleid is de NEN-ISO/IEC 27001:2017 en de daarvan afgeleide Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO, Staatscourant 19 april 2019). Het uitgangspunt is voldoen aan de onderdelen uit de BIO die relevant zijn voor de OMWB.

Om te voldoen stemde het bestuur in met een investering in bewustwordingscampagnes en mankracht. In 2024 nam de OMWB een Information Security Officer en Privacy Officer aan. Ondertussen deed Nis2 zijn intrede. Dit is Europese wetgeving die in Nederland vertaald wordt naar de Cyberveiligheidswet (Cbw).

Voor het verstevigen van de grip op diverse (verplichte) wetgeving werkt de OMWB aan het ISMS (Information Security Management System). Dit is een management systeem dat een raamwerk biedt dat helpt bij het beschermen van de betrouwbaarheid, Integriteit en vertrouwelijkheid van informatie van de organisatie, klanten en personen. Hiermee pakken we informatiebeveiliging systematisch aan door risico’s te identificeren, beheersen en maatregelen continu te evalueren en verbeteren. Een ISMS richt zich niet alleen op technologie, maar ook op processen, beleid en bewustwording binnen de organisatie. In 2026 moet dit ISMS gereed zijn, en hebben we de belangrijkste risico's in kaart gebracht en van beheersmaatregelen voorzien.

Huisvesting

Na de (hernieuwde) keuze voor Tilburg als standplaats keek de organisatie uitvoerig naar de toekomst van de werkplekomgeving. Dit kwam mede voort uit het gegeven dat de huidige werkplekomgeving (onder andere de huidige indeling in kantoortuinen) niet meer voldoet en leidde tot onvrede onder medewerkers. De ervaringen in de coronatijd leerden ons bovendien dat medewerkers vaker thuiswerken en digitale vergaderingen een vast onderdeel van het werk vormen. Zo ontstond de wens om (meer) hybride te kunnen werken.

In 2024 gingen we intensief met een externe partner en eigen medewerkers aan de slag om de inzichten uit eerdere onderzoeken en enquêtes om te zetten in (nieuwe) werkplekconcepten. Een bottleneck vormden de plannen van de verhuurder, die investeringen in het pand in eerste instantie achterwege liet. Nu blijkt dat de verhuurder wél gaat investeren, kan de OMWB verder met haar plannen.

Medewerkers moeten het gevoel hebben ergens thuis te horen, in een omgeving die voor de komende jaren (technisch) op orde is. We willen binnen dit werkplekconcept duurzaamheid een centrale plek geven. Dit borgen we door elementen van BREEAM-NL toe te passen in het uiteindelijke ontwerp.

De uiteindelijke aanpassingen realiseren we in 2026. De gemoeide investeringen kennen een budgetplafond van € 2.000.000; die met het vaststellen van de oorspronkelijke

begroting 2025 door het Algemeen bestuur zijn goedgekeurd. Een nadere uitwerking van de benodigde investering volgt medio 2025, evenals een mogelijke aanbesteding. Om deze investering rendabel te maken, staat nog steeds het plan om een contract met de verhuurder aan te gaan voor een periode van tien jaar. Beide partijen spraken hun intentie hiertoe uit.

MBW-norm (implementatie)

De MWB-norm vormt voor de OMWB sinds een aantal jaar een robuust en transparant financieringsmodel voor een groot gedeelte van de taken van de dienst. De evaluatie MWB-norm van 2021 bevestigde dit. Naar aanleiding van deze evaluatie voerden we wel aanpassingen in het model door. Zo kozen we bij een aantal producten, onder andere vergunningverlening, voor een berekening op grond van historische uitgaven. Tegelijkertijd bleef bij toezicht het werken met normuren en aantallen inrichtingen per categorie van bedrijven als werkwijze overeind. De MWB-norm is wellicht aan herziening toe gezien de volgende ontwikkelingen.

In de afgelopen periode werkten we gezamenlijk hard aan de totstandkoming van het Gemeenschappelijk Uitvoeringskader (GUK) met deelnemers, bestuurlijk en ambtelijk. Het GUK vormt de basis voor de uniforme regionale uitvoering van het basistakenpakket dat de OMWB uitvoert, en is daarmee een belangrijke bouwsteen voor de financiering van de dienst. Er ligt een robuust document, dat inmiddels door het bestuur en deelnemers is goedgekeurd.

En, in navolging op de adviezen uit het rapport van de commissie Van Aartsen over de robuustheid van het VTH-stelsel, werd het Interbestuurlijke Programma (IBP) VTH opgetuigd. Dit omvangrijke programma bestond uit zes pijlers, waarbij in pijler 1 de financieringssystematiek van omgevingsdiensten één van de onderdelen was. Er ligt een notitie met handreikingen voor de financiering van omgevingsdiensten.

Last but not least: de Omgevingswet is na een lange voorbereidingsperiode per 1 januari 2024 realiteit. Eén belangrijk onderdeel van deze nieuwe realiteit voor de financiering vormt de wijziging van inrichting naar Milieu Belastende Activiteit (MBA). Voor een deel van de MWB-norm baseren we ons op inrichtingen. Een begrip dat voor een groot deel van de bedrijven vervalt.

In 2025 willen we met deelnemers in gesprek voor een hernieuwde financierings-systematiek, waarbij we bovenstaande elementen meenemen. Of dit al impact heeft op de begroting 2026 valt nog te bezien. Maar we streven ernaar om in 2025 tot een (wellicht) hernieuwde opzet van de financieringssystematiek te komen, waarbij we uitgaan van de goede basis (MWB-norm) die er ligt.

Paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat we in de begroting en jaarrekening paragrafen opnemen met vastgestelde beleidslijnen voor een aantal beheersmatige aspecten van de organisatie. De voor de OMWB van toepassing zijnde paragrafen zijn hierna opgenomen:

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
2. Financiering
3. Bedrijfsvoering
4. Wet open overheid (Woo)

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Risicobeheersing

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en Gemeenten (BBV) stelt het verplicht om op basis van risico-inschatting een kwalificatie te geven van de omvang van het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de risico's waarvoor we geen specifieke maatregelen troffen, en middelen en mogelijkheden die de OMWB heeft om niet-begrote kosten op te vangen (BBV artikel 11). Om te voorkomen dat bij niet-afgedekte risico's ingrijpende (organisatie)wijzigingen noodzakelijk zijn, wensen we een afdoende weerstandsvermogen voor de organisatie. De grootte van de weerstandscapaciteit is afhankelijk van de risico-inschatting, en de bereidheid van het bestuur om deze risico's al dan niet te lopen. De OMWB streeft naar minimaal een voldoende weerstandscapaciteit en gaat daarbij uit van een weerstandsratio van minimaal 1,0.

Normering weerstandsvermogen
Het Algemeen Bestuur stelde een model vast voor de normering van het weerstandsvermogen in relatie tot de deelnemers, waarbij we maximaal 8% van het (begrotings-/ jaarrekening-)totaal van de exploitatierekening aanhouden als weerstandsvermogen. Dit is conform de Financiële Verordening van de OMWB.

Risicobeheersing
Risicobeheersing of risicomanagement is het effectief omgaan met kansen en bedreigingen, die de realisatie van de organisatiedoelstellingen kunnen beïnvloeden. Hiervoor moeten we een continu proces inrichten van identificeren, prioriteren en beheersen van risico's. De OMWB streeft ernaar om risico's zoveel mogelijk te vermijden, hiervoor verzekeringen af te sluiten, of deze te ondervangen door beheersmaatregelen. Voor die maatregelen stelt de OMWB een Intern Controleplan op, waaraan we in het begrotingsjaar uitvoering geven.

Geïdentificeerde risico's

In de 2e Bestuursrapportage 2024 identificeerden we de volgende risico's:

Risico's	Maximaal bedrag schade	Kans op optreden risico	Gewogen risico
4. Inhuur versus vast personeel	380.000	50%	190.000
5. Transitie mens en systeem	600.000	50%	300.000
6. Problematiek arbeidsmarkt	700.000	60%	420.000
9. Bovenmatig verzuim	315.000	80%	252.000
11. Invoering Omgevingswet	1.000.000	60%	600.000
12. Cybercriminaliteit	1.100.000	50%	550.000
Totaal	**4.095.000**		**2.312.000**

Toelichting op de risico's:

4. Inhuur versus vast personeel
In de begroting van de OMWB geldt als uitgangspunt dat de taken in beginsel worden verricht door het eigen personeel. Gezien de krapte op de arbeidsmarkt lukt het niet altijd om (tijdig) vacatures in te vullen. In sommige gevallen kiest de organisatie ervoor specialistische kennis in te huren vanuit de meerwaarde die dit biedt. Deze externe inzet is duurder dan de uitvoering met eigen personeel, vandaar dat we dit opnemen in de risicotabel.

Maatregelen: passende sturing op inzet van personeel.

5. Transitie mens en systeem
De eisen die gesteld worden aan onze organisatie en medewerkers blijven snel veranderen. Enerzijds de inhoud van het werk, anderzijds worden ook andere (digitale) vaardigheden gevraagd. In de opleidingen wordt hier volop aandacht aan besteed zodat werknemers hun rol binnen de organisatie optimaal kunnen vervullen. De verwachting is dat dit niet in alle individuele gevallen gaat lukken. Het totale risico dat hiermee samenhangt, wordt ingeschat op € 600.000 met een kans van maximaal 50%.

Maatregelen: Het uitvoeren van een correct en zorgvuldig personeelsbeleid, waaronder een adequaat opleidingsprogramma. Daarnaast steeds verdere doorontwikkeling van de organisatie en onderliggende systemen, ondersteund door trainingen gericht op digitale vaardigheden en het programma datagedreven werken.

6. Problematiek arbeidsmarkt
In aanvulling op punt 4 wordt het volgende opgemerkt: Omdat de vaste formatie nog niet op het juiste peil is in relatie tot de toenemende werkprogramma's, werkt de OMWB naast inhuur ook met trainees en net-afgestudeerden. De OMWB leidt de jonge, nieuwe collega's 'on the job' op, in een periode van ongeveer twee jaar. In de eerste twee jaar zijn deze collega's nog niet volledig declarabel. De begeleiding verloopt via directe

collega's van de dienst. In verband met deze noodzakelijke aanpak heeft de OMWB een tijdelijk productietekort in termen van declarabiliteit.

Maatregelen: De afgelopen periode is gewerkt aan een inwerkprogramma. Het programma heeft dusdanig effect gehad dat de trainees eerder en meer declarabel zijn dan aanvankelijk ingeschat. Daarmee is de kans van optreden verder beperkt. Het maximale schadebedrag is bijgesteld naar € 600.000 met een kans van optreden van 50%.

9. Bovenmatig verzuim
In de begroting 2024 wordt gerekend met een verzuimpercentage van 5,5%. Het verzuim over 2024 bedraagt daarentegen 6,22% (2023: 5,5%). Het blijft lastig te bepalen hoe het verzuimpercentage zich de komende periode ontwikkelt. Het verschil tussen het rekenpercentage en het verwachte percentage wordt aangemerkt als risico en bedraagt afgerond € 350.000. Bij een kans van 80% betekent dit een gewogen risico van € 280.000

11. Invoering Omgevingswet
Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. De invoering van de wet betekent een ingrijpende verandering voor de taakuitvoering. Ondanks gedegen voorbereidingen is de exacte impact van de invoering, ook financieel, nog onvoldoende duidelijk. Een deel van deze kosten zal voor rekening van de OMWB komen. Hoe hoog deze kosten zullen zijn, is op dit moment nog lastig in te schatten. De eerste ervaringen tonen aan dat er een negatief effect is op de kengetallen (waaronder doorlooptijden). Tegelijkertijd is het aantal aanvragen wat is ingediend onder de Omgevingswet beperkt. Gezien de onduidelijkheden die er op dit moment nog heerst, wordt de risico-inschatting gehandhaafd, met een bijgestelde inschatting van de kans van optreden; van 60% volgens de 2e Bestuursrapportage 2024 naar 40%.

13. Cybercriminaliteit
Ondanks vele investeren rondom informatiebeveiliging, afspraken met ICT-leveranciers en bewustwordingscampagnes onder medewerkers, blijft het risico reëel dat vreemden inbreken op systemen gebruikt door de OMWB, met alle gevolgen van dien. De maximaal ingeschatte schade bedraagt € 1.000.000 aan omzetderving met een kans van optreden van 60%.

14. Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelatie (DBA)/ Verduidelijking Beoordeling Arbeidsrelaties en Rechtsvermoeden (VBAR)
De wet DBA is in 2016 in werking gesteld. Per 1 januari 2025 is het handhavingsmoratorium van de Belastingdienst vervallen waardoor controle op schijnzelfstandigheid plaats gaat vinden. De OMWB heeft een risico-inventarisatie uitgevoerd bij de aanwezige ZZP’ers en het mogelijke financiële risico in kaart gebracht (circa € 1.100.000).

Dit risico omvat slechts het fiscale aspect. Aanvullend kunnen ZZP’ers aanspraak maken op een dienstbetrekking met alle rechten, zoals die voor eigen medewerkers gelden. Zeker bij langjarige samenwerking kan dit een kostbare aangelegenheid worden. Een tweede voorbehoud op het (fiscale) risico betreft het niet volledig kunnen uitvoeren van het werkprogramma als gevolg van onderbezetting of door het ontbreken van specialistische kennis bij beëindiging van betreffende inhuurconstructies.

Maatregelen: in 2025 zal actief gewerkt worden aan het beëindigen van alle ZZP constructies en waar mogelijk omzetting naar een dienstbetrekking danwel spoedige werving van vervangend, eigen personeel.

Op basis van het voorgaande en een actuele inschatting van de huidige risico's, is het eindbeeld voor de Begroting 2026 als volgt:

Risico's	Maximaal bedrag schade	Kans op optreden risico	Gewogen risico
4. Inhuur versus vast personeel	380.000	50%	190.000
5. Transitie mens en systeem	600.000	50%	300.000
6. Problematiek arbeidsmarkt	600.000	50%	300.000
9. Bovenmatig verzuim	350.000	80%	280.000
11. Invoering Omgevingswet	1.000.000	40%	400.000
13. Cybercriminaliteit	1.000.000	60%	600.000
14. Wet DBA / VBAR	1.100.000	40%	440.000
Totaal	**5.030.000**		**2.510.000**

Beschikbaar weerstandsvermogen
De weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve. De algemene reserve bedraagt eind 2024 € 2.492.000. Uitgaande van het actuele risicoprofiel van € 2.510.000 is de weerstandsratio 0,99. Dit wordt volgens de waarderingstabel van het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR) gekwalificeerd als 'matig'. In de jaarrekening 2023 bedroeg de weerstandsratio 0,95 ('matig').

Indien de algemene reserve conform de Financiële Verordening (maximaal 8%) wordt aangepast, bedraagt de weerstandsratio 1,32 ('voldoende'). Met de resultaatbestemming 2023 heeft het Algemeen Bestuur besloten om in 3 jaar (2023 tot en met 2025) toe te groei naar de norm van maximaal 8% volgens de Financiële verordening. Over 2023 is € 400.000 aan de Algemene reserve toegevoegd. Met de resultaatbestemming 2024 stellen we voor € 600.000 aan de Algemene reserve toe te voegen.

Financiële kengetallen

Het BBV schrijft een aantal verplichte financiële kengetallen voor. Deze geven inzicht in de financiële positie van de organisatie. De trend van de voor de OMWB relevante kengetallen staan in onderstaande tabel.

Financiële kengetallen	Jaarrekening 2024	Begroting 2025*	Begroting 2026
Netto schuldquote	-11,4%	-3,0%	-3,7%
Solvabiliteitsratio	44,3%	20,2%	20,1%
Structurele exploitatieruimte	7,5%	0,2%	0,0%

* dit betreft de 1e begrotingswijziging 2025

Netto schuldquote
De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Hoe verder deze ratio onder de 1,0 ligt, hoe beter het is.

Solvabiliteit
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de OMWB in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio geeft het aandeel van het eigen vermogen in het balanstotaal weer. Hoe hoger deze ratio, hoe groter de weerbaarheid van de organisatie.

Structurele exploitatieruimte
Door het zuiveren van de incidentele lasten, baten en mutaties in reserves, ontstaat er een beeld van de mate waarin sprake is van een structureel sluitende begroting. De structurele lasten en baten worden in dit kengetal uitgedrukt als een percentage van de totale baten (voor mutaties reserves) van het betreffende jaar. Een positief percentage is wenselijk, aangezien dit betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Onderlinge verhouding kengetallen
Ten opzichte van de jaarrekening 2024 vertonen de ratio's een wisselend beeld; de overall conclusie is echter dat de balanspositie van de OMWB solide is.

Financiering

In aansluiting op de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido), is in het Besluit Begroting en Verantwoording neergelegd dat de financieringsparagraaf de beleidsvoornemens voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille uiteenzet. De grondslag voor de aan de portefeuille verbonden Treasury-functie ligt vast in het Treasurystatuut. Het beheer van de OMWB is risicomijdend en mede gericht op het voldoen aan de renterisiconorm en de kasgeldlimiet.

Treasurybeleid
De doelstellingen van het treasurybeleid van de OMWB zijn:

1. Verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities.
2. Beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's, zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's.

3. Minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
4. Optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet fido, respectievelijk de limieten en richtlijnen van het Treasurystatuut.

Onder risico's verstaan we zowel renterisico's (vaste schuld en vlottende schuld), kredietrisico's, liquiditeitsrisico's als valutarisico's. Met betrekking tot risicobeheer geldt het volgende algemene uitgangspunt: "Bij het uitzetten of aantrekken van middelen nemen we de bepalingen in acht, zoals neergelegd in de Wet fido en de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo).

Renterisicobeheer

1. Geen overschrijding kasgeldlimiet conform de Wet fido.
2. Geen overschrijding renterisiconorm conform de Wet fido.
3. Afstemmen van nieuwe leningen/uitzettingen op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning.
4. Zo veel mogelijk afstemmen van rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting op de actuele rentestand en de rentevisie.
5. Streven naar spreiding in de rentetypische looptijden van uitzettingen binnen de kaders gesteld onder lid 3 en lid 4.

Met de inwerkingtreding van de Wet fido is de term 'Renterisiconorm' geïntroduceerd. De norm schrijft voor dat in enig jaar de aflossing van een langlopende schuld niet meer mag bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

De OMWB kent momenteel geen langlopende leningen en voldoet daarmee automatisch aan de norm. De huidige financieringspositie en dito -behoeften vanuit de investeringsbegroting geven geen verdere aanleiding tot aanwending van een dergelijke lening.

Kredietrisicobeheer
Met betrekking tot het kredietrisicobeheer geldt het uitgangspunt dat overtollige middelen op voorhand worden aangehouden in de schatkist.

Intern liquiditeitsbeheer
De OMWB beperkt zijn interne liquiditeitsrisico's door treasury-activiteiten te baseren op een adequate liquiditeitsplanning.

Valutarisicobeheer
De OMWB ontsluit valutarisico's. Leningen worden uitsluitend aangegaan of gegarandeerd in de Europese geldeenheid (de euro).

Kasgeldlimiet
Met de kasgeldlimiet stelt de Wet fido een norm voor het maximumbedrag voor de financiering van de bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar). De kasgeldlimiet voor gemeenschappelijke regelingen betreft 8,2% van het begrotingstotaal.

De kasgeldlimiet bedraagt € 4.060.000 voor de OMWB op basis van de Begroting 2026. Aangezien het gemiddelde netto vlottende overschot aan financieringsmiddelen op € 10,0 miljoen wordt geschat, is de ruimte onder de kasgeldlimiet gelijk aan de kasgeldlimiet.

Wet open overheid (Woo)

Inleiding
De Wet Open Overheid (Woo) ging in op 1 mei 2022 en legt aan bestuursorganen een aantal verplichtingen op. Eén van deze verplichtingen is het geven van een impuls aan openbaarheid. De wet vereist dat we in de begroting en jaarrekening aangeven hoe we rekening houden met de bepalingen uit de Woo. De Wet Open Overheid kent een viertal belangrijke aspecten:

1. De verplichting voor ieder bestuursorgaan om een Woo contactfunctionaris aan te wijzen.
2. Verplichtingen gericht op passieve openbaarmaking.
3. Verplichtingen gericht op actieve openbaarmaking.
4. Het op orde brengen van de (digitale) informatiehuishouding.

Woo contactfunctionaris
De OMWB stelde een contactpersoon aan. Op deze wijze voldoen we aan de wettelijke verplichting.

Passieve openbaarmaking
De Wet Open Overheid is de opvolger van de Wet Openbaarheid van Bestuur (Wob). De Woo kent op dit gebied de nodige veranderingen ten opzichte van de Wob, onder meer in aanpassing van de toegestane doorlooptijd voor het beantwoorden van Woo-verzoeken. Deze aanpassingen voerden we in 2023 door in onze processen.

Actieve openbaarmaking
De Woo stelt de verplichting om elf benoemde informatiecategorieën actief te publiceren.

Informatiehuishouding op orde
De Woo verplicht dat overheidsorganisaties hun digitale informatiehuishouding binnen acht jaar (vanaf 1 mei 2022) op orde brengen.

Financiële begroting

Inleiding

De exploitatiebegroting bevat de verwachte baten en lasten voor het boekjaar 2026, inclusief meerjarenraming 2027-2029. Daarbij hanteerden we de Kaderbrief 2026 als uitgangspunt. Aangezien de Begroting 2026 in dezelfde periode is opgesteld als de Jaarrekening 2024, houden we zoveel als mogelijk rekening met deze actuele kennis.

Financiële uitgangspunten

Het Dagelijks bestuur stelde de uitgangspunten voor de Begroting 2026 vast d.d. 22 januari jl. en deelde ze met de deelnemers in de Kaderbrief 2026.

Algemene uitgangspunten

De OMWB hanteert de volgende algemene financiële uitgangspunten:

1. de Begroting 2026 gaat uit van het bestaande beleid, rekening houdend met de financiële effecten van de genoemde beleidsontwikkelingen in hoofdstuk Beleidsbegroting;
2. de Begroting 2026, inclusief de meerjarenraming 2027-2029, is sluitend;
3. de Begroting 2026 wordt opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Financieel technische uitgangspunten

De volgende financieel-technische uitgangspunten hanteren we in de begroting, inclusief meerjarenraming:

Baten

- Voor 2026 verwachten we een werkaanbod van ca. 389.000 declarabele uren, vanuit de extrapolatie van de werkprogramma's 2025, de Specifieke uitkeringen Omgevingsdiensten en een inschatting van de baten in Programmadeel 4: Buiten werkprogramma.
- Er geldt een kostendekkend, gemiddeld tarief, dat gelijk is voor deelnemers en niet-deelnemers.
- De MWB-norm vormt de basis voor het financieringsmodel voor de deelnemende gemeenten. In 2025 willen we met deelnemers in gesprek voor een hernieuwde financierings-systematiek. Bij de opvolging van de huidige MWB-norm nemen we de gevolgen van de omzetting naar MBA's, het GUK en de aanbevelingen betreffende de financieringsmethodiek uit het rapport van commissie Van Aartsen mee. Vooralsnog blijft de huidige MWB-norm gelden.

Lasten

- Conform de september-circulaire 2024 d.d. 17 september 2024 houden we rekening met een gemiddelde loonkostenstijging van 3,8% ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2025.
- Conform de september-circulaire 2024 d.d. 17 september 2024 houden we rekening met een gemiddelde prijsstijging van 2,2% ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2025.
- Het hiervoor onder 'Baten', beschreven werkaanbod vraagt benodigde personele capaciteit voor het primaire proces van circa 302 fte.
- De personele capaciteit voor het primaire proces bedraagt 292 fte. De 'overbrugging' naar 302 fte gebeurt met inhuur van derden.
- We houden rekening met een declarabiliteitsnorm van 1.295 uur per fte.
- Het BBV schrijft voor dat we kosten van bedrijfsvoering (in BBV-termen 'Overhead') afzonderlijk begroten en verantwoorden. Volgens de definitie van het BBV worden tot de bedrijfsvoering gerekend "Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces";
- De personele capaciteit van bedrijfsvoering bedraagt 70 fte eigen medewerkers en 1 fte inhuur.
- Om mogelijke tegenvallers adequaat te kunnen opvangen, houden we rekening met een post onvoorzien van € 150.000. Deze post staat ter beschikking van het Dagelijks Bestuur.

Begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

Het overzicht van baten is als volgt:

Baten Bedragen x € 1.000				**Meerjarenraming**		
	Realisatie 2024	**Begroting 2025***	**Begroting 2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Programmadeel 1: Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving	24.883	27.367	27.808	28.998	30.054	31.148
Programmadeel 2: Advies en Projecten	11.486	13.720	13.941	14.538	15.067	15.615
Programmadeel 3: Collectieve taken	1.834	1.986	2.018	2.104	2.180	2.260
Programmadeel 4: Buiten werkprogramma	3.426	3.026	3.155	3.148	3.235	3.326
Programmadeel 4: Overige exploitatiebaten	515	610	610	610	610	610

Baten Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
	Realisatie 2024	Begroting 2025*	Begroting 2026	2027	2028	2029
Specifieke uitkeringen Omgevingsdiensten	1.147	1.578	1.578	-	-	-
Subtotaal	**43.291**	**48.287**	**49.109**	**49.397**	**51.146**	**52.958**
Overige baten						
Diverse baten	71	-	-	-	-	-
Rentebaten	590	450	450	450	450	450
Detacheringsinkomsten	42	14	-	-	-	-
Subtotaal	**703**	**464**	**450**	**450**	**450**	**450**
Totaal baten	**43.995**	**48.751**	**49.559**	**49.847**	**51.596**	**53.408**
Stortingen reserves	-111	-	-	-	-	-
Onttrekkingen reserves	**-**	**297**	**80**	**32**	**30**	**17**
Totaal reserves	**-111**	**297**	**80**	**32**	**30**	**17**
Totaal lasten	**41.423**	**49.048**	**49.639**	**49.879**	**51.625**	**53.426**
Gerealiseerd resultaat	**2.461**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

* dit betreft de 1e begrotingswijziging 2025.

Het overzicht van de lasten Primair proces is als volgt:

Lasten Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
	Realisatie 2024	Begroting 2025*	Begroting 2026	2027	2028	2029
Primair Proces						
Personele kosten						
Lonen & salarissen	23.010	27.674	30.219	30.877	32.124	33.539
Reiskosten	370	380	388	397	405	414
Opleidingskosten	346	248	253	259	265	270
Overige personeelskosten	309	119	114	117	120	122
Personeel niet in loondienst	3.621	3.216	1.063	106	115	125
Totaal personele kosten	**27.656**	**31.636**	**32.037**	**31.756**	**33.029**	**34.472**
Afschrijvingen						
Afschrijvingen	96	405	194	159	122	83
Totaal afschrijvingen	**96**	**405**	**194**	**159**	**122**	**83**
Huisvesting en organisatiekosten						
Huisvesting en facilitaire kosten	85	88	90	92	94	97
Automatisering	21	21	21	21	22	22
Tractie	28	52	53	54	56	57
Algemeen beheer	42	198	197	201	206	210
Totaal Huisvestiging en organisatiekosten	**176**	**359**	**362**	**369**	**378**	**386**
Kosten primaire werkzaamheden verricht door derden						
Laboratoriumkosten	1.577	1.784	1.823	1.863	1.904	1.946
Milieumetingen	455	610	610	610	610	610

Lasten Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
	Realisatie 2024	Begroting 2025*	Begroting 2026	2027	2028	2029
Totaal Kosten primaire werkzaamheden verricht door derden	**2.032**	**2.394**	**2.433**	**2.473**	**2.514**	**2.556**
Totaal lasten Primair proces	**29.960**	**34.794**	**35.026**	**34.757**	**36.043**	**37.496**

* dit betreft de 1e begrotingswijziging 2025.

Het overzicht van de laten Bedrijfsvoering is als volgt:

Lasten Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
	Realisatie 2024	Begroting 2025*	Begroting 2026	2027	2028	2029
Bedrijfsvoering						
Personele kosten						
Lonen & salarissen	5.637	7.385	7.932	8.313	8.646	8.992
Reiskosten	172	177	181	185	189	193
Opleidingskosten	133	461	518	529	541	553
Overige personeelskosten	572	804	856	875	894	914
Personeel niet in loondienst	760	434	125	131	136	142
Totaal personele kosten	**7.274**	**9.261**	**9.612**	**10.033**	**10.406**	**10.793**
Afschrijvingen						
Afschrijvingen	88	93	519	511	501	362
Totaal Afschrijvingen	**88**	**93**	**519**	**511**	**501**	**362**
Huisvesting en organisatiekosten						

Lasten Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
	Realisatie 2024	Begroting 2025*	Begroting 2026	2027	2028	2029
Huisvesting en facilitaire kosten	1.1.68	1.348	1.369	1.399	1.430	1.462
Automatisering	2.255	2.475	2.304	2.354	2.406	2.459
Tractie	49	41	41	42	43	44
Algemeen beheer	606	882	613	627	641	655
Totaal Huisvesting en organisatiekosten	**4.078**	**4.745**	**4.328**	**4.423**	**4.520**	**4.620**
Totaal lasten Bedrijfsvoering	**11.441**	**14.099**	**14.459**	**14.967**	**15.427**	**15.775**
Overig						
Diverse lasten	20	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	150	150	150	150	150
Vennootschapsbelasting	**2**	5	5	5	5	5
Subtotaal	**22**	**155**	**155**	**155**	**155**	**155**
Totaal lasten overig	22	155	155	155	155	155
Totaal lasten	**41.423**	**49.048**	**49.639**	**49.879**	**51.625**	**53.426**

* dit betreft de 1e begrotingswijziging 2025.

Op grond van het BBV wordt inzicht verschaft in de structurele en incidentele baten en lasten voor de OMWB. In het volgende overzicht wordt dit weergegeven (bedragen x € 1.000):

	2026		2027		2028		2029	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten

Structureel	49.559	49.639	49.847	49.879	51.596	51.625	53.408	53.426
Incidenteel	-	-	-	-	-	-	-	-

Toelichting op de begroting

In dit onderdeel geven we een toelichting op de belangrijkste verschillen tussen de 1e begrotingswijziging 2025 en de Begroting 2026, inzicht in de beschikbare declarabiliteit en de te hanteren functionele tarieven voor het begrotingsjaar 2026.

Toelichting op de baten

De baten van de OMWB bestaan voor het voornaamste deel uit bijdragen van onze deelnemers voor diensten en producten die zij afnemen. De baten baseren we in beginsel op de omvang van de vastgestelde werkprogramma's 2025. In de baten houden we ook rekening met de Specifieke uitkering extra ondersteuning toezicht en handhaving energiebesparingsplicht. Tenslotte is een inschatting gemaakt van de baten in Programmadeel 4: Buiten werkprogramma.

In bijlage 1 staan de bijdragen voor 2026 en verder per deelnemer gespecificeerd.

De MWB-norm vormt de basis voor het financieringsmodel voor de deelnemende gemeenten. In 2025 willen we met deelnemers in gesprek voor een hernieuwde financierings-systematiek. Bij de opvolging van de huidige MWB-norm nemen we de gevolgen van de omzetting naar MBA's, het GUK en de aanbevelingen betreffende de financieringsmethodiek uit het rapport van commissie Van Aartsen mee. Vooralsnog blijft de huidige MWB-norm gelden.

Rentebaten
De rentebaten staan in de begroting omdat we verwachten dat de baten, gedurende de planperiode, een structureel karakter krijgen.

Toelichting op de lasten

Voor de Begroting 2026 vergelijken we de ramingen van de kosten met die van de 1e begrotingswijziging 2025. Waar nodig lichten we de verschillen nader toe. Hierna gaan we allereerst in op de lasten voor het primair proces, daarna volgen de lasten bedrijfsvoering en de overige lasten.

Primair proces

Personele lasten

Personele lasten Bedragen x € 1.000	Begroting 2025*	Begroting 2026
Primair proces		
Personele lasten		
Lonen & salarissen	27.674	30.219
Reiskosten	380	388
Opleidingskosten	248	253
Overige personeelskosten	119	114
Personeel niet in loondienst	3.216	1.063
Totaal Personele lasten	**31.636**	**32.037**

* dit betreft de 1e begrotingswijziging 2025.

Lonen & salarissen:
De mutatie in het budget voor lonen & salarissen wordt als volgt gespecificeerd:

- De benodigde personele capaciteit vanuit de baten 2026, de bezetting begin 2025 en de daarmee verwachte salariskosten voor 2025 vormen de basis voor deze post;
- Voor de indexering houden we rekening met een toename van 3,8% ten opzichte van de begrote kosten voor lonen & salarissen in de 1e begrotingswijziging 2025;
- Als gevolg van de Wet DBA/ VBAR wordt in 2025 afscheid genomen van zzp'ers. Hierdoor vindt een verschuiving plaats van de post personeel niet in loondienst naar lonen & salarissen.

Reiskosten:

- Indexering: 2,2%.

Opleidingskosten:

- In beginsel bedraagt het budget voor opleidingskosten voor het Primair proces en Bedrijfsvoering gezamenlijk 2% van de kosten lonen & salarissen (€ 763.000). Het totale opleidingsbudget bedraagt € 771.000. Het verschil van € 8.000 betreft de bijdrage voor het gezamelijke opleidingsprogramma vanuit Omgevingsdienst Nederland en is opgenomen bij Bedrijfsvoering. Het decentrale opleidingsbudget van de teams van het Primaire proces bedraagt € 253.000.

Overige personeelskosten:

- Budgetten onder deze noemer betreffen onder andere budgetten voor arbo, werving & selectie, personeelsvereniging, vergader- en verblijfkosten en werkkleding;
- Het budget voor vergaderkosten is verplaatst naar Bedrijfsvoering;
- Indexering: 2,2%.

Personeel niet in loondienst:

- Zoals vermeld bij lonen & salarissen wordt als gevolg van de Wet DBA/ VBAR in 2025 afscheid genomen van zzp'ers. In plaats van inhuur van zzp'ers worden eigen medewerkers geworven. Hierdoor vindt een verschuiving plaats van het budget voor personeel niet in loondienst naar het budget voor lonen & salarissen;
- Het werkaanbod is hoger dan het aantal uur dat met eigen medewerkers kan worden gerealiseerd. Voor het verschil is budget voor inhuur van externen opgenomen. Het gaat om circa 10 fte;
- Voor de indexering is rekening gehouden met een toename van het uurtarief van externen van 3,8%.

Afschrijvingen

Afschrijvingen **Bedragen x € 1.000**	**Begroting 2025***	**Begroting 2026**
Primair proces		
Afschrijvingen	405	194
Totaal afschrijvingen	**405**	**194**

* dit betreft de 1e begrotingswijziging 2025.

Afschrijvingen:

- Meerjarig brengen we de afschrijvingen in beeld bij het meerjareninvesteringsprogramma;
- Door een herziening van de afschrijvingstermijn voor technische apparatuur heeft in 2025 een inhaalafschrijving plaatsgevonden, en waren de afschrijvingen hoger.

Huisvesting en organisatie

Huisvestiging en organisatie Bedragen x € 1.000	Begroting 2025*	Begroting 2026
Primair proces		
Huisvesting en facilitaire kosten	88	90
Automatisering	21	21
Tractie	52	53
Algemeen beheer	198	197
Totaal Huisvesting en organisatie	**359**	**362**

* dit betreft de 1e begrotingswijziging 2025.

Huisvesting en organisatie:

- Indexering van 2,2%.

Overige kosten

Overige kosten Bedragen x € 1.000	Begroting 2025*	Begroting 2026
Primair proces		
Laboratoriumkosten	1.784	1.823
Milieumetingen	610	610
Totaal Overige kosten	**2.394**	**2.433**

* dit betreft de 1e begrotingswijziging 2025.

Specificatie *Overige kosten*:

- De budgetten voor luchtkwaliteitsmetingen/e-Noses vallen onder deze post;

- De laboratoriumkosten worden doorbelast aan de deelnemers en niet-deelnemers. Deze kosten hebben derhalve een resultaatneutraal effect;
- Voor milieumetingen worden kosten in rekening gebracht aan de deelnemers en niet-deelnemers. Ook deze kosten hebben derhalve een resultaatneutraal effect.

Bedrijfsvoering

De kosten van bedrijfsvoering verantwoorden we afzonderlijk conform het BBV. Hierna volgt een toelichting op de kosten van bedrijfsvoering.

Lasten Bedragen x € 1.000	Begroting 2025*	Begroting 2026
Bedrijfsvoering		
Personele lasten		
Lonen & salarissen	7.385	7.932
Reiskosten	177	181
Opleidingskosten	461	518
Overige personeelskosten	804	856
Personeel niet in loondienst	434	125
Totaal personele lasten	**9.261**	**9.612**
Afschrijvingen		
Afschrijvingen	93	519
Totaal Afschrijvingen	**93**	**519**
Huisvesting en organisatie		
Huisvesting en facilitaire kosten	1.348	1.369
Automatisering	2.475	2.304
Tractie	41	41
Algemeen beheer	882	613

Lasten Bedragen x € 1.000	Begroting 2025*	Begroting 2026
Totaal Huisvesting en organisatiekosten	**4.745**	**4.328**
Totaal lasten Bedrijfsvoering	**14.099**	**14.459**

* dit betreft de 1e begrotingswijziging 2025.

Lonen & salarissen:

- Voor de indexering houden we rekening met een toename van 3,8% ten opzichte van de begrote kosten voor lonen & salarissen in de 1e begrotingswijziging 2025;
- Als gevolg van de Wet DBA/ VBAR wordt in 2025 afscheid genomen van zzp'ers. Hierdoor vindt een verschuiving plaats van de post personeel niet in loondienst naar lonen & salarissen.

Opleidingskosten:

- In beginsel bedraagt het budget voor opleidingskosten voor het Primair proces en Bedrijfsvoering gezamenlijk 2% van de kosten lonen & salarissen (€ 763.000). Het totale opleidingsbudget bedraagt € 771.000. Het opleidingsbudget voor Bedrijfsvoering bedraagt in totaal € 518.000, bestaande uit € 419.000 voor het centrale opleidingsbudget, € 91.000 voor de decentrale opleidingsbudgetten van de clusters van Bedrijfsvoering en een bijdrage van € 8.000 voor het gezamelijke opleidingsprogramma vanuit Omgevingsdienst Nederland.

Overige personeelskosten:

- Budgetten onder deze noemer betreffen onder andere budgetten voor arbo, werving & selectie, personeelsvereniging, vergader- en verblijfkosten en werkkleding;
- Indexering van 2,2%;
- In 2025 vind een eenmalige investering plaats in werkkleding. Vanaf 2026 is een budget opgenomen voor vervanging en extra aanschaf voor nieuwe medewerkers;
- Om tot een realistische begroting te komen voeren we op het budget van overige personele kosten een budgetreductie door.

Personeel niet in loondienst:

Zoals vermeld bij lonen & salarissen wordt als gevolg van de Wet DBA/ VBAR in 2025 afscheid genomen van zzp'ers. In plaats van inhuur van zzp'ers worden eigen medewerkers geworven. Hierdoor vindt een verschuiving plaats van het budget voor personeel niet in loondienst naar het budget voor lonen & salarissen.

Afschrijvingen:

In 2025 wordt geïnvesteerd in huisvesting, werkkleding en in de aanschaf van hardware (in plaats van (duurdere) lease). Hierdoor nemen de jaarlijkse afschrijvingen toe.

Huisvesting en facilitaire kosten:

- Indexering van 2,2%.

Automatisering:

- De daling van het budget voor automatisering ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2025 is het gevolg van investeringen in hardware. Hiertegenover staat een stijging van de afschrijvingslast;
- Op het budget voor licenties pasten we een indexering van 5% toe.

Algemeen beheer:

- Er heeft ten opzichte van 1e begrotingswijziging 2025 een budgetreductie van € 276.000 op advieskosten plaatsgevonden. In 2025 worden er incidenteel extra advieskosten verwacht voor de begeleiding van de organisatie in de omzetting naar Microsoft 365 en de advisering rondom de inrichting van Rx. Mission. Daarnaast worden in 2025 extra advieskosten verwacht voor installatietechnisch onderzoek en contractonderhandelingen voor de investering in huisvesting. Tenslotte is in 2025 een budget voor advies in het kader van functieonderhoud opgenomen.

De overige kosten van bedrijfsvoering zijn geïndexeerd met 2,2% (reiskosten en tractie).

Overige lasten

Hierna volgt een toelichting op de overige lasten.

Overige lasten Bedragen x € 1.000	Begroting 2025*	Begroting 2026
Overige lasten		
Diverse lasten	-	-
Onvoorzien	150	150
Vennootschapsbelasting	5	5
Totaal Overige lasten	**155**	**155**

* dit betreft de 1e begrotingswijziging 2025.

Onvoorzien
Voor de verplichte post 'Onvoorzien' is vanuit het Dagelijks Bestuur in de begroting een bedrag opgenomen van € 150.000. Dit bedrag is ongewijzigd ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2025 en wordt toereikend geacht.

Declarabiliteit

De basis voor het werkaanbod 2026 wordt gevormd door:

- de met de deelnemers afgestemde werkprogramma's 2025;
- de MWB-norm 2026;
- de Specifieke uitkering extra ondersteuning toezicht en handhaving energiebesparingsplicht;
- een inschatting van de baten in Programmadeel 4: Buiten werkprogramma.

In totaliteit bedraagt het werkaanbod maximaal 389.000 declarabele uren.

In de begroting houden we rekening met een formatie van 362 fte eigen medewerkers, waarvan 292 fte in het primaire proces. Rekening houdend met een declarabiliteitsnorm van 1.295 uur per fte, is ca. 378.000 uur beschikbaar aan declarabele uren.

De declarabiliteitsnorm van 1.295 uur per fte kent de volgende opzet:

Bruto-netto-berekening	Totaal uren
Beschikbare uren	1.879
Verlof en feestdagen	288
Verzuim	113
Niet-declarabele uren (o.a. overleg, opleiding, kwaliteitsmanagement, uren key users, OR/BHV)	183
Totaal declarabele uren	**1.295**

Het verschil tussen zowel werk- als additioneel aanbod en beschikbare urencapaciteit realiseren we met inzet van externe inhuur.

Tarief ontwikkeling

De OMWB hanteert in de begroting een gemiddeld, voorcalculatorisch uurtarief voor de geraamde bijdragen van deelnemers. De facturatie (afrekening ten opzichte van de bevoorschotting) vindt plaats tegen de gedifferentieerde nacalculatorische tarieven, gebaseerd op de functionele inschaling van de uitgevoerde werkzaamheden.

Het voorcalculatorische gemiddelde tarief voor 2026 stijgt met 2,61% ten opzichte van het tarief voor 2025. Uitgangspunt voor de tariefbepaling 2026 is het tarief van € 116,75, zoals vastgesteld in de 1e begrotingswijziging 2025. We pasten het tarief aan met de indexaties voor 2026, volgens de septembercirculaire 2024 d.d. 17 september 2024 (loon- en prijspeil). Daarnaast kan door verjonging van de organisatie en de aanschaf van ICT apparatuur (in plaats van lease) het tarief naar beneden bijgesteld worden met €

1,00. Deze vermindering komt bovenop de daling van het tarief van € 1,15 in 2025. Het gemiddelde, voorcalculatorische, tarief voor 2026 bedraagt afgerond € 119,80 (gemiddeld tarief van de 1e begrotingswijziging 2025 bedraagt € 116,75).

Omschrijving	Effect op het tarief	Bedrag per uur
Tarief 2025		**€ 116,75**
Indexatie 2026	3,48%	€ 4,06
Kostencorrectie	- € 1,00	- € 1,00
Tarief 2026	**2,61%**	**€ 119,80**

In onderstaande tabel staan de functionele, voorcalculatorische tarieven voor het begrotingsjaar 2026, in vergelijking met de 1e begrotingswijziging 2025. Aanpassing van de tarieven heeft plaatsgevonden aan de hand van de tariefwijzigingen uit bovenstaande tabel.

Functioneel voorcalculatorische uurtarieven	Begroting 2026 uurtarief	Begroting 2025* uurtarief
Milieu		
MBO	€ 95,30	€ 93,05
HBO	€ 116,20	€ 113,25
Specialisten	€ 137,05	€ 133,40

* dit betreft de 1e begrotingswijziging 2025.

Tarieven buiten kantoortijd:
Als kantoortijden hanteren we de maandagen tot en met de vrijdagen, van 7.00 tot 22.00 uur. Alle overige tijdstippen zijn buiten kantoortijd. We hanteren een opslagpercentage van 30% op de tarieven voor werkzaamheden buiten kantoortijd.

Uiteenzetting financiële positie

Op grond van het BBV dient een uiteenzetting van de financiële positie van de dienst in de begroting en jaarrekening te staan. Hierna presenteren we zowel de geprognosticeerde balans, als inzicht in verwachte investeringen en gehanteerde afschrijvingstermijnen. Ook geven we het verloop van de reserves weer. Het overzicht per taakveld staat in bijlage 2.

Geprognosticeerde balans

In onderstaand overzicht staat de geprognosticeerde begin- en eindbalans, voor zowel het begrotingsjaar als de meerjarenraming. In deze meerjarige geprognosticeerde balans gaan we primair uit van bestaand beleid, aangevuld met verwachte (vervangings)investeringen.

Activa Bedragen x € 1.000	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**
Materiële vaste activa	3.302	2.633	2.009	1.565
Totaal vaste activa	**3.302**	**2.633**	**2.009**	**1.565**
Vorderingen op openbare lichamen	290	290	290	290
Uitzettingen rijksschatkist	7.655	7.655	7.655	7.655
Uitzettingen met looptijd < 1 jaar	**7.945**	**7.945**	**7.945**	**7.945**
Liquide middelen (banksaldi)	**985**	**985**	**985**	**985**

Activa Bedragen x € 1.000	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Overige en overlopende vlottende activa	**3.889**	**3.974**	**4.062**	**4.151**
TOTAAL ACTIVA	**16.121**	**15.537**	**15.001**	**14.646**

Passiva Bedragen x € 1.000	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Algemene reserve	2.492	2.492	2.492	2.492
Bestemmingsreserve meetstations	755	723	693	676
Resultaat boekjaar vóór bestemming	-	-	-	-
Eigen vermogen	**3.247**	**3.215**	**3.185**	**3.168**
Voorzieningen	**1.873**	**1.873**	**1.873**	**1.873**
Vaste schulden	**-**	**-**	**-**	**-**
Vlottende schulden < 1 jaar	**620**	**620**	**620**	**620**
Overlopende passiva	**10.381**	**9.829**	**9.323**	**8.985**
TOTAAL PASSIVA	**16.121**	**15.537**	**15.001**	**14.646**

(Vervangings-)investeringen 2026

In 2026 vindt er een investering plaats in hardware van € 189.000. Daarnaast vinden er vervangingsinvesteringen plaats in technische apparatuur. Het uitgangspunt is dat het Algemeen Bestuur met het vaststellen van de Begroting 2026 goedkeuring verleent aan het onderstaande overzicht van (vervangings-)investeringen.

Het resterende investeringskrediet van 2024 (in totaal € 671.000) is toegevoegd aan de voorgenomen investeringen in 2025. In de Begroting 2025 was reeds € 2.000.000 opgenomen bij 'Huisvesting'. In de 1e begrotingswijziging 2025 is extra investeringskrediet aangevraagd voor investeringen in 'Vervanging wagenpark", 'Communicatiemiddelen', 'Automatisering' en 'Werkkleding en persoonlijke beschermingsmiddelen'. Bij het vaststellen van de begroting 2025 en 1e begrotingswijziging 2025 is toestemming verleend voor deze voorgenomen investeringen.

Investeringen Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029
Huisvesting	2.135	-	-	-	-
Automatisering	506	189	-	-	-
Communicatiemiddelen	300	-	-	-	-
Wagenpark	270	-	-	-	-
Technische apparatuur	266	75	-	-	-
Werkkleding en persoonlijke beschermingsmiddelen	80	-	-	-	-
Totaal	**3.558**	**264**	**-**	**-**	**-**

Bij vervanging van activa wegen we nut en noodzaak af. Niet altijd kan vervanging plaatsvinden tegen de geraamde aanschafwaarden, wat betekent dat de werkelijke lasten kunnen afwijken van de in de tabel opgenomen bedragen. Substantiële afwijkingen melden we bij de bestuursrapportages.

Voor activering van investeringen hanteren we vanaf 2022 een ondergrens van € 1.000 (voorheen € 10.000). Vervangingen of aanschaffingen onder deze grens verantwoorden we in de exploitatie. Met het vaststellen van de begroting stellen we ook de vermelde afschrijvingstermijnen voor investeringen vast. De afschrijvingen vinden - eveneens vanaf 2022 - plaats bij ingebruikname van het actief (was het jaar volgend op activering). Het financiële beleid is overeenkomstig aangepast.

Afschrijvingstermijnen

Bij investeringen hanteren we de volgende afschrijvingstermijnen:

Tabel met de gehanteerde afschrijvingstermijnen	Jaren
Huisvesting	10
Automatisering	5
Communicatiemiddelen	3
Wagenpark	7
Technische apparatuur	5
Werkkleding en persoonlijke beschermingsmiddelen	3

Staat van reserves

Het verwachte verloop van de reserves is als volgt:

Staat van reserves 2026 - 2029 Bedragen x € 1.000	Algemene Reserve	Reserve Meetstations
Stand per 1-1-2026	2.492	835
Mutatie 2026	-	-80
Stand per 1-1-2027	2.492	755
Mutatie 2027	-	-32
Stand per 1-1-2028	2.492	723
Mutatie 2028	-	-30
Stand per 1-1-2029	2.492	693

Staat van reserves 2026 - 2029 Bedragen x € 1.000	Algemene Reserve	Reserve Meetstations
Mutatie 2029	-	-17
Stand per 1-1-2030	2.492	676

Algemene reserve
De stand van de Algemene Reserve bedraagt per 1-1-2026 € 2.492.000 (voor resultaatbestemming 2024).

Reserve Meetstations
De stand van de reserve meetstations bedraagt naar verwachting per 1-1-2026 € 835.000.

Het saldo van opbrengsten en kosten van de meetstations wordt per jaareinde toegevoegd (bij een positief saldo) of onttrokken (bij een negatief saldo) aan de reserve. Vanaf 2026 neemt het saldo af door de gestegen afschrijvingslast, door de herziene afschrijvingstermijn van technische apparatuur.

Bijlagen

Bijlage 1. Specificatie bijdrage per deelnemer

Specificatie bijdrage 2026				
Gemeente	**P1**	**P2**	**P3**	**Totaal**
Alphen-Chaam	382.850	131.196	49.056	563.102
Altena	1.010.632	253.761	88.752	1.353.145
Baarle-Nassau	423.484	114.352	43.175	581.010
Bergen op Zoom	975.951	827.982	64.334	1.868.266
Breda	1.788.545	875.897	150.915	2.815.357
Dongen	426.864	141.297	39.883	608.045
Drimmelen	458.417	298.367	69.814	826.598
Etten-Leur	535.814	113.252	57.700	706.765
Geertruidenberg	411.666	221.406	41.468	674.539
Gilze en Rijen	420.030	162.796	55.898	638.724
Goirle	257.065	92.699	29.314	379.078
Halderberge	563.616	273.978	64.770	902.364
Heusden	528.373	297.915	48.727	875.014
Hilvarenbeek	523.838	213.760	53.647	791.245
Loon op Zand	342.905	195.673	49.854	588.432
Moerdijk	1.420.283	806.367	87.064	2.313.714
Oisterwijk	629.158	352.895	62.981	1.045.035
Oosterhout	910.611	369.432	91.543	1.371.586
Roosendaal	936.195	556.542	101.208	1.593.945
Rucphen	346.086	151.875	43.345	541.306
Steenbergen	505.951	203.738	59.199	768.887

Specificatie bijdrage 2026				
Gemeente	**P1**	**P2**	**P3**	**Totaal**
Tilburg	2.181.693	1.292.836	164.562	3.639.092
Waalwijk	767.555	305.098	65.289	1.137.942
Woensdrecht	328.276	159.312	35.810	523.398
Zundert	639.223	278.297	78.484	996.004
Totaal gemeenten	17.715.080	8.690.722	1.696.791	28.102.593
Provincie	10.092.925	5.250.469	735.670	16.079.064
Totaal bijdrage 2026	27.808.005	13.941.191	2.432.461	44.181.657

Algemene toelichtingen bijlage 1:

- De bedragen zijn in beginsel gebaseerd op de bestuurlijk vastgestelde werkprogramma's voor 2025. Deze werkplannen zijn geïndexeerd op basis van het gemiddelde uurtarief 2026;
- De bedragen voor programma 3 betreffen de bijdragen van de deelnemers inclusief SSIB (in totaliteit € 414.925). De uitvoering van SSIB vindt plaats door de ODBN. De OMWB draagt derhalve deze vaste bijdrage af aan de collega-omgevingsdienst;
- De definitieve invulling van deze bijdragen per deelnemer vindt plaats aan de hand van de bestuurlijk vast te stellen werkprogramma’s. Bij de 1e begrotingswijziging 2026 wordt dit financieel vertaald.

De bijdrage per deelnemer ziet er meerjarig als volgt uit:

Meerjarige bijdrage deelnemers				
Gemeente	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Alphen-Chaam	563.102	587.202	608.577	630.729
Altena	1.353.145	1.411.060	1.462.422	1.515.655
Baarle-Nassau	581.010	605.878	627.932	650.788
Bergen op Zoom	1.868.266	1.948.228	2.019.143	2.092.640
Breda	2.815.357	2.935.855	3.042.720	3.153.475
Dongen	608.045	634.069	657.149	681.070
Drimmelen	826.598	861.977	893.353	925.871
Etten-Leur	706.765	737.015	763.842	791.646
Geertruidenberg	674.539	703.409	729.013	755.549
Gilze en Rijen	638.724	666.061	690.306	715.433
Goirle	379.078	395.302	409.691	424.604
Halderberge	902.364	940.985	975.237	1.010.736
Heusden	875.014	912.465	945.679	980.102
Hilvarenbeek	791.245	825.110	855.144	886.272
Loon op Zand	588.432	613.617	635.953	659.101
Moerdijk	2.313.714	2.412.741	2.500.565	2.591.585
Oisterwijk	1.045.035	1.089.762	1.129.430	1.170.541
Oosterhout	1.371.586	1.430.290	1.482.353	1.536.311
Roosendaal	1.593.945	1.662.166	1.722.669	1.785.374
Rucphen	541.306	564.474	585.021	606.316
Steenbergen	768.887	801.795	830.980	861.228
Tilburg	3.639.092	3.794.845	3.932.977	4.076.138
Waalwijk	1.137.942	1.186.646	1.229.840	1.274.606
Woensdrecht	523.398	545.799	565.666	586.256
Zundert	996.004	1.038.633	1.076.439	1.115.621

Meerjarige bijdrage deelnemers				
Gemeente	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Totaal gemeenten	28.102.593	29.305.384	30.372.100	31.477.645
Provincie	16.079.064	16.767.248	17.377.575	18.010.119
Totaal bijdrage	44.181.657	46.072.632	47.749.676	49.487.764

Bijlage 2. Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld

Baten en lasten per taakveld (Alle bedragen x € 1000)	Taakvelden	Baten	Lasten
0.	Bestuur en ondersteuning	-	-
0.4	Bedrijfsvoering	-	14.459
0.5	Treasury	450	-
0.8	Overige baten en lasten	-	150
0.9	Vennootschapsbelasting	-	5
0.10	Mutaties reserves	80	-
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-
7.	Volksgezondheid en milieu	-	-
7.4	Milieubeheer	46.482	33.103

Baten en lasten per taakveld (Alle bedragen x € 1000)	Taakvelden	Baten	Lasten
8.0	Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-	-
8.3	Wonen en bouwen	2.628	1.922
Saldo van baten en lasten op taakvelden		**49.640**	**49.640**

Bijlage 3. Lijst van veel gebruikte afkortingen en termen binnen de OMWB

Lijst van veel gebruikte afkortingen

AB =	Algemeen Bestuur
DB =	Dagelijks Bestuur
AO =	Ambtelijk Overleg
MT =	Management Team
ATO =	Afdelingsteam Overleg
MD =	Management Development
SSiB =	Samen Sterk in Brabant
BRZO =	Bedrijf Risico Zware Ongevallen
GR =	Gemeenschappelijke Regeling
Burap =	Bestuursrapportage
Marap =	Maandrapportage
T1 (ect.) =	Termijnrapportages
OD =	Omgevingsdienst
RUD =	Regionale Uitvoeringsdienst
WP =	Werkprogramma
CT =	Collectieve Taken
VTH =	Vergunningverlening Toezicht & Handhaving
VV =	Vergunningverlening
T&H =	Toezicht & Handhaving
P1 =	Wettelijke basistaken
P2 =	Verzoektaken
P3 =	Collectieve Taken
P4 =	Buiten Werkprogramma
BOR =	Besluit Omgevingsrecht
GUK =	Gemeenschappelijk Uitvoeringskader
FAG =	Financiële Adviesgroep
ROK =	Regionaal Operationeelkader
RUN =	Regionaal Uitvoeringsniveau
IOV =	Impuls Omgevingsveiligheid
OW =	Omgevingswet
IPO =	Interprovinciaal provinciaal overleg
BPO =	Brabants Programma Omgevingsveiligheid
3D =	3-Directeuren Overleg
OR =	Ondernemingsraad
GO =	Georganiseerd Overleg
PNB =	Provincie Noord-Brabant
AM =	Accountmanagement
TM =	Teammanagers
TB =	Technisch Beraad
HoO =	Huis op Orde
P&C =	Planning & Control
NIG =	Niet-inrichtinggebonden taken
MWB-norm =	Midden- en West-Brabant Norm
SBK =	Sociaal Beleidskader
VVGB =	Verklaring van geen Bedenkingen
LPF =	Level Playing Field
VTHKA =	Vergunningverlening, Toezicht, Handhaving, Klachten, Advies
IB =	Inrichtingenbestand
WNT =	Wet Normering Topinkomens
BBV =	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en ge□meenten
BV =	Bedrijfsvoering
Wgr =	Wet Gemeenschappelijk Regeling
DVO =	Dienstverleningsovereenkomst
ODBN =	Omgevingsdienst Brabant Noord
ODZOB =	Omgevingsdienst Zuid-Oost Brabant
ITV =	Intensieve Veehouderij